

שמסר עולמו לשומרים

בעניין דברים חמורים מאוד שנעשו בעיר רחובות
ופעילותו הנמרצת של מורינו הרב למיגור התופעה

יניב עסיס

יו"ל בעזרת החונן לאדם דעת

0534159447

f34092@gmail.com

לכבוד הרב אברהם יצחק הכהן רובין שליט"א רב הקהילה הליטאית רחובות¹

על אף שאיני תושב רחובות, מ"מ גם אלי הגיעו השמועות המרעישות בדבר **דברים חמורים מאד** שנעשו שם, דברים שלפי הפרסומים, הינם מרחיקי לכת ממש, עד שהקפיצו את כבוד תורתו לצאת מגדרו, ובהשתתפות **הרב צבי שוורץ**, לצאת למערכה כבירה כנגד אחד מאברכי הקהילה, לסלקו מהכולל בתוספת סדרה של מכתבים ופרסומים לרבים בלשונות כדקלמן (**צילום המכתבים מובא לקמן בעמודים האחרונים**):

"ברצוננו להתריע ולהזהיר נגד הפעילות הנעשית לאחרונה בקרב הציבור... פעילות זו כשלעצמה היא חוצפה ועזות פנים... איסור חמור לכל מי שעוסק בהפצת החומרים בעיניים אלו... שאחריתה מי ישרונה... מכיון שאינשי דלא מעלי... מטעים את הציבור מדרך הישר... וכבר נאמר בווידי' של רבינו ניסים גאון, את אשר התרת אסרתי וכו' כעבד מורד על אדוניו".

ובכדי לא להבהיל את הקורא הנעים אמרתי להקדים, שלא מדובר במי שעומד מאחורי פלישה של חוליית מחבלים חלילה, או השתלטות של כתות נוצריות אפלות, אלא סה"כ מדובר בפעילות שארגן הלה בעניין הפאות הנכרות, זה הכל...

"וראו לפרסם בציבור גנותם"

וכיון שהנושא הוא עניין תורני הוקשה לי מה הפשט בכל ההתלהמות והלשוניות הקשים, אם לדברכם כבוד הרב הכהן – יש היתר בדבר, אם כן מדוע לא להסביר את הדברים בנחת באופן ענייני ובפשטות כדרכה של תורה – ושלום על ישראל!

ובפרט מאוד צורם שבין הדברים יש גם הוצאת שם רע על ציבור הכולל בתוכו ת"ח יראים ושלמים, עד כדי התרת דמם של העוסקים במלאכה בז"ה"ל – **"הדברים חמורים מאד, וראו לפרסם בציבור גנותם של העוסקים עם הרבים שלא כראוי!"**

ואלו דברים המועתקים מתוך המכתבים האמורים:

"יש מחמירים ומהדרים כאנשי קהילות הקודש בירושלים, שם באמת מכסים את הראש בהידור ללא כל היתר, לא מוציאים שערות מהכיסוי ראש, ולא מגלות את השערות בבית, אבל אל האנשים שמפרסמים על איסור הפיאות אינם כך. הם מגלים למחצה לשליש ולרביע..."

ואותו רב שאסר להם את הפאה היתר להם הוצאת שערות והליכה בבית ללא כיסוי ראש, וזה כנגד הזהר הקדוש שהביאו הפוסקים בסי' ע"ה, שכותב דברים חמורים על אשה שרואים לה שערות, והרי אנשים אלו אינם משומרי העיניים ושומרי הלב... שנראה בעליל שהכל מגמתי, להנחיל את פסקי הרב שלהם לציבור שלא קיבלו אותו ולא סומכים כלל על שום פסק שלו."

¹ **לאפוקי מרחב אברהם רובין מהכשרות המפורסמת** (אשר גם הוא מהרבנים ברחובות).

² כמובן שהטענה שנשות אלו שמעוררים נגד הפאה הולכות גלויות שיער למחצה שליש ורביע – הינה הוצאת שם רע על רבים, והדברים נדושים ודחויים כדוגמת העלילות על היהודים שמשתמשים בדם ילדים נוצרים למצות – בהתחלה הצליחו להלהיט בזה את הציבור, אבל גמרנו ההמון המשולהב נרגע, הרוחות שכחו, והאמת יצאה לאור. גם בנידון דידן – האמת פשוטה, מי שרוצה לכסות את השיער יכולה לעשות זאת בשלימות גם עם מטפחת, ולמעשה אפי' בזמן ההשכלה, למרות שרוב הנשים הלכו בגילוי ראש גמור, לא נמצא ולו פוסק אחד שכתב להעדיף פאה על מטפחת.

"פעילות זו כשלעצמה היא חוצפה ועזות פנים ובלי להתיחס ענינית לדברים, באשר עצם ההתעסקות של עסקנים שלא שימשו, כאלו שאינם ראויים להורות בביעתא בכותחא וודאי שלא בעניני יו"ד והוראה, ועל אחת כמה וכמה שאינם ראויים לקבוע לציבור את הדרך בענינים העומדים ברומו של עולם, שנמסרו לנו מרבתינו בצניעות וקדושה, ולא כל הרוצה ליטול את השם יטול... הדברים חמורים מאד, וראוי לפרסם בציבור גנותם של העוסקים עם הרבים שלא כראוי!"

פסק ההלכה שהופץ בשלטי חוצות

בצירוף הבהרה שי"אין הכרעת ההלכה בכח שלטי חוצות"

גבי חצות הדברים בלשון **"באשר עצם ההתעסקות של עסקנים שלא שימשו, כאלו שאינם ראויים להורות בביעתא בכותחא וודאי שלא בעניני יו"ד והוראה"**, אזי זולתי מה שגם דברים אלו של הוצאת שם רע על רבים, מ"מ יש להעיר שזה לא נשמע טוב כאשר מתריסים נגד ה"עסקנים" על **שאינם ראויים להורות בכביעתא בכותחא וודאי שלא לעסוק בעניני יו"ד והוראה** – בזמן שסוגיא דפאה נכרית בכלל שייכת לחלק אורח חיים (סי' ע"ה) או לאבן העזר, ומן הראוי היה אילו המתריסים היו פותחים לפחות פעם אחת את הסוגיא, ולו רק בכדי לדעת לציין את חלקי השו"ע הנוגעים לעניין...

ומ"מ על אף שההתייחסות הכללית הינה מבלי להתיחס ענינית לדברים, עם כל זה, למען ההגינות אביא כאן **"פסק" שראיתם לפרסם בתוך שלט חוצות במסגרת הלוחמה נגד האינשי דלא מעלי**, אשר ראשית המודעה הינה כאמור **"פסק" הלכה לרבים, ובהמשך השלט חוצות מופיעה קריאה בזה"ל "וידע הציבור, שאין הכרעת ההלכה בכח התעמולה ושלטי חוצות..."**
וזה לשון שלט החוצות :

ימי השובבים תש"פ

הננו לשוב ולהודיע בזאת, כי דעת הכרעת גדולי הפוסקים, הרמ"א והמג"א והגר"א, והפוסק האחרון רבינו ה'משנה ברורה' וכן היא הוראת מרן ה'חזון איש' ופוסקי זמננו זצוק"ל ויבלחט"א, להתיר לכתחילה לאשה לצאת בפאה נכרית, וההולכים לאורם יכולים לנהוג כן ללא פקפוק. וכמובן חובה שיהיה בגדרי הצניעות כפי הכללים שנקבעו ע"י ב"ד "משמר התורה".

וידע הציבור, שאין הכרעת ההלכה בכח התעמולה ושלטי חוצות, אלא **בעמלה של תורה בבית המדרש פנימה ובשימוש חכמים**, ועל כל אחד ואחד לשאול את רבו את הדרך ילך בה, ולא יעשה דין לעצמו.

ואין רוח חכמים נוחה מהתעמולה והכינוסים הנעשים לאחרונה במקומינו לאסור את המותר, ולהטיל דופי בציבור היראים. וכבר נאמר בוידי' של רבינו נסים גאון **"את אשר התרת אסרתי וכו' כעבד מורד על אדוניו"**.

ובעה"ח אברהם יצחק הכהן רובין.

וכעת כמדומני שהתחלתי להבין מה קורה כאן – ככל הנראה, כבוד הרב, אחרי **"עמלה של תורה בבית המדרש פנימה ובשימוש חכמים"** ראיתם לגלות את כוחכם התורני הרב, ולפרסם את הפסק עליו עמלתם ב**"בעמלה של תורה בבית המדרש פנימה ובשימוש חכמים"** ובו המסקנה הנחרצת של כבודו **שדעת הכרעת גדולי הפוסקים... להתיר לכתחילה לאשה לצאת ...** קאסטס, ואחרי פרסום ה"פסק" האמור, אינך מבין מדוע הרה"צ ר' - - הי"ו וחבורתו **האינשי דלא מעלי**, אינם מתבטלים כליל ל"הוראה" האמורה, ועודם דבקים ב**"אותו רב שאסר להם את הפאה"**, ומחמת חומרת העניין, כבודו, בתור רב העיר והאחראי על שלום הקהילה, ראה לפצוח במלחמת חורמה וקנאות, למגר את הרע מקרבנו.

אולם אני בענייני ראיתי ללמד זכות על חבורת ה**"אינשי דלא מעלי"**, שכל הנראה על אף ש**"עמל התורה בבית המדרש פנימה ובשימוש חכמים"** ניכר בכל פינה של הפסק שפירסמתם בשלטי חוצות, מ"מ מחוסר בינתם עודם מתקשים בעניינים יסודיים בהבנת ה"פסק" האמור. ומשום כך אין צורך לקחת את הדברים באופן אישי ולעוס ולצאת למלחמת חורמה וכו', אחרי הכל גם על הרשב"א יש לפעמים קושיות...

הרמ"א התיר קאסטס לכתחילה

ואסביר את דברי :

ראשית כל, למרות שבפסק כתוב **"עמל התורה בבית המדרש פנימה ובשימוש חכמים"** מה שיוצר רושם שהכל לובן הדק היטב, מ"מ עבור דלת העם, וכל שכן עבור **"אינשי דלא מעלי"**, לא כל כך קל להשלים עם הקביעה הנחרצת של כבוד תורתו הרמה **שדעת הכרעת גדולי הפוסקים, הרמ"א והמג"א והגר"א, וכו' להתיר לכתחילה לאשה לצאת** בקאסטס לכתחילה...

זה לא עניין אישי, ואף אחד לא חושד שמא הפסק של הרב לא נכתב אחר **עמל התורה בבית המדרש פנימה ובשימוש חכמים**, חלילה, אלא סה"כ מדובר בקושיא מותוך הצד הטכני של הדברים, והיינו במה שבעבר כידוע לא היה קאסטס...

הקדמה נחוצה: ישנם המתבלבלים ומערבים וקוראים לכל שיער ששמים על הראש בשם **"פאה"**, אולם דבר זה אפי' תינוקות של בית רבן אינם טועים בו, שכן יש מושג של **"פאה"** המוזכר במשנה ובפוסקים, הנעשה עבור נשים בעלות מום בשערותיהן וכדפירשו הראשונים (שבת פ' במה אשה), והמראה של זה היה עונה על ההגדרה **"כמין כובע ידבקו עליו שיער הרבה"** (לשון הרמב"ם בפה"מ ש"ס). לאחר מכן בתקופת ההשכלה החלה תופעה של הליכה בפאה כתחליף לכיסוי ראש, וכמבואר בהמשך הקונטרס.

מיהו בעשרות שנים האחרונות חל מהפך בתחום, והפאות הפכו אט אט למוצר אופנה יוקרתי, מה שלא היה עד עתה. ומאחר וגם מוצר אופנה זה מכיל שעירות ושמים אותו על הראש, עדיין נוהגים לכונוט בשם **"פאה"** ומכונה בלשון העם והמסחר **"קאסטס"**, ומטרת מוצר חדש זה לשוות לאשה מראה של **"אחת השחקניות מן הרחוב התחתון"** (כלשון קודשו של הגר"ש ואזנר זצוק"ל). ואשר על כן פלא גדול הוא כיצד מצא הרב היתר לקאסטס ברמ"א (או בחזו"א) כאשר המוצר שהומצא לא היה עדיין בתקופתו.

ואמנם כולנו מאמינים שאצל כבוד תורתו, אשר זכה **לעמל התורה בבית המדרש פנימה ולשימוש חכמים**, הדבר ברור ממש ברמה של **להורות בביעתא בכותחא**, מ"מ אחרי שהרב לא ביאר כלום בפסק האמור, אזי אצל אלו שלא זכו למדרגות מופלגות של **עמל התורה בבית המדרש פנימה ובשימוש חכמים**, וכל שכן אצל ציבור

האינשי דלא מעלי הדברים מתקבלים כסתירה לכאורה לדברי כלל גדולי ישראל – שכל הנראה אכן הטילו דופי **בציבור היראים** וצווחו בגרון ניחר שכל נידון הפוסקים אינו נוגע כלל לפאות ימינו, **ועיין הערה**³.

ועל אף שמסתמא מדובר רק בסתירה לכאורה, ואצל כבוד תורתו הרמה, אין שום קושי במה שמחד פאות ימינו אסורות לחלוטין (וכדברי כלל גדולי ישראל) לכך שלמעשה פאות ימינו מותרות לחלוטין (שהרי הרמ"א התייר קאסטס לכתחילה) והעולם יכולים לנהוג כן **ללא פקפוק**, מ"מ נראה לעניות דעתי, שהיה ראוי אילו הרב היה יורד אל העם ומבאר מעט את הדברים, ובפרט לאור דברי השו"ע דכתב (יו"ד רמ"ב י') וז"ל – "אסור לחכם להתיר דבר תמוה שנראה לרבים שהתיר את האסור"⁴.

ובאמת נראה איפה שהרב היה מודע לקושי בדברים, ומשום כך הוסיף בשלט החוצות וכתב וז"ל "**וכמובן חובה** **שיהיה בגדרי הצניעות כפי הכללים שנקבעו ע"י ב"ד משמר התורה**".

וכדי לחזק את טענתו בכך שלמעשה אין שום סתירה בין מה שפאות ימינו אסורות לחלוטין, בזמן שלמעשה פאות ימינו מותרות לחלוטין, נוספה באחד המכתבים תוכחה על כך שמי שטועה בדבר אין זה אלא מחמת חסרון בשימוש חכמים :

אין רוח חכמים נוחה מזה... לקבוע לציבור את הדרך בענינים העומדים ברומו של עולם, שנמסרו לנו מרבותינו בצניעות וקדושה, ולא כל הרוצה ליטול את השם יטול... הדברים צריכים

³ וז"ל **הגר"ש אלישיב** (בשיחה בבית המדרש תפארת בחורים, בדף היומי שבת סד תשס"ט) "כל הנידון הוא בפאה כמו שהיה לפני מאה שנה או אפילו קצת יותר יפה, אבל שלא יהיה כמו שהולכים היום, כל אלו שהולכות בפאות שנראות כשער, **בוודאי זה איסור את זה אף אחד לא התייר**, לכל הפחות זה היה ניכר, בפאות של פנים היה ניכר זה היה נראה כמו שער של בהמה, הפאות שהולכות היום הן ממש ערוה זה נראה כמו שער ואין שום נ"מ" וכן כתב **הרב וואזנר** (שבה"ל בהקדמה ח"ב אות כ"ה) ופשוט אצלי כי פאות נכריות המודרנים בזמן הזה (**תשל"ג**) הם גנדר עוברת על דת יהודית לצאת כן ברחובות קריה בלי כיסוי ראש, והא ראייה דגם הגויות בזמן הזה הולכות כן לפני שלחן; אם כן מה דת יהודית בזה? ונתקיים בדרך מליצה "פאה - נכרית", ע"כ. וכן אמר בכנס הרבנות בב"ב תשנ"ו "איזה זיוף הוא זה שמכסים השערות בפאה נכרית שעוד מגרה היצרים יותר מהשערות עצמן. איזה זיוף הוא זה!" (הקלטה ידועה). "עצם ההליכה בשערות מסותרות הוא פריצותא שאין כמוהו ונלקח מן הירודים שבאנושות, גם כשהולכת בפאה נכרית, דאין הנדון גילוי השערות, אלא צורת השערות באופן שמהרס דרכי הצניעות, ומה נואל אלו שמבקשים להם קולות ע"ז תחת מסוה של כיסוי ראש מדומה". (דרשות שבט הלוי ח"א עמ' קמ"ב) וז"ל נוסח כרוז מגדולי ישראל - ער"ח סיון תשס"ד: אל בנות ישראל הכשורות... שמח לבנו על שעל ידי כך נשים רבות קבלו על עצמן לחזור למנהג ישראל מקדמת דנא, לכסות ראשן במספחת ולא בפאה נכרית, כדי לצאת ידי דעת כל הפוסקים. ויש בזה גדר וסייג להינצל ממכשול ע"ז וחיוזוק גדרי הצניעות **באשר הפאות החדשות ברובן הגדול אינן לפי גדרי הצניעות**. הגאונים החתומים: **ניסים קרליץ, מיכל יהודה לפקוביץ, שמואל אויערבאך**. וכן בתשמ"ז נקבעו ע"פ גדולי ישראל תקנות בענין הפאות, וז"ל הכרוז בסעיף 4 דשם נאסר לחבוש פאה ששערותיה "מתפשטות לצדדים או לתוך הפנים ע"י תנועות ראש ומשב רוח". כמו"כ פורסם איסור זה ב"קריאה נאמנה" (תשמ"ז) עליה חתמו: **מרן הגר"ש אויערבאך, הגר"י צדקה, הרב"צ אבא שאול, הגר"ש אלישיב, הגרא"ל שטיינמן, הגר"ש וואזנר, הגר"ח פ"י שיינברג, והגר"נ קרליץ**. וכיום לא ניתן להשיג פאה שאינה כנ"ל, **כידוע**, וגבי דעת **הגר"ח** נתפרסם תיעוד ובו מצויים בפניו פאה שנחשבת היום כ"צנועה" בתכלית ואסר, וכאשר טענו בפניו ככה כולם הולכות אזי נשאר בשלו והשיב "הקיצר אסור!", וכן העיד **הגר"ח רבי דן סגל שליט"א** בשם מרן **הגר"ש אויערבאך** זצ"ל וז"ל (הקלטה מפורסמת): "אני מוכרח להגיד, שמעתי מהראש ישיבה ר' שלמה זלמן זצ"ל, לפני שלושים שנה, כשדיברנו על פאה, הוא אמר לי אז כך: לפני חמישים שנה, אם הייתה אחת באה לירושלים עם פאה היו סוקלים אותה באבנים, ואז פאה אפילו עיור היה רואה שזה פאה, קש זה היה נראה, והיום... בעיני זה מאוס מאוד כך הוא אומר". וכן כתב בנו הגאון **הגר"ש אויערבאך**: "וכבר העדתי עדות נאמנה כי כן היה דעתו ורצונו של אאמ"ר גאון ישראל זלה"ה אשר נשי ישראל יכסו ראשן במספחתו וגם ראיתי בעיני צערו הגדול של אאמ"ר זלה"ה על הפאה ה"נכרית" שנתפשטה בקרב שלומי אמוני ישראל ד' ירחם. והן עתה אשר זכינו להתעוררות גדולה בזה, ואשר יש בזה גם גדר למכשול של תקרובת ע"ז ומיאוס של ע"ז ועונדיהם, וגם תהילה לה' יתברך אשר זה גרם להתעוררות גדולה לחזור למנהג ישראל מקדמת דנא להחזיר עטרת ראשנו של בית יעקב נשי ישראל, **וחס ושלום לא לבוא לקרר ולצנן בדבר נשגב הזה באמתלות שונות** בנות ישראל חיוזוק ואימצו ולא ליבוש מפני המלעיגים המקדריים: החזירו עטרת יופי על ראשיהם; ותתברכו בשבוע נחת דקדושה מבניכם ובנותיכם תוך בריות גופא ונועם ד' ותתברכו בזה וכבא בכל מכל כל. הכותב וחורם ביום ערב זמן מתן תורתנו. לחיוזוק וקיומה של התורה, והיהדות, ודת יהודית, והטהרה, והצניעות, שמואל באאמ"ר דגאון ישראל מו"ר שלמה זלמן אויערבאך. וז"ל הגה"צ **רבי סנדר ארלנב** (מכתב סיון תשס"ד): "אמנם כהיום שנפרץ ענין הפאות הבלתי כשורות וצנועות... בודאי שמספחת הוא שמירה מעולה לדורות, ונחשב הרבה יותר מעבר להידור הלכה..."

⁴ וכתב הש"ך שם (סק"י) וז"ל דהיינו דוקא אם מתיר בסתם... אבל אם אומר לשואל טעם בדבר ומראה לו פנים או שמביא ראיות מתוך הספר מותר, ע"כ, והרי כבוד תורתו הרמה, לא הביא שום ראיה והסביר לדבריו, ועל פניו הוא נגד שו"ע מפורש.

להיות בשאלת מורי ההוראה כיצד יש לפעול, ובשיקול דעתם ואחריותם של הרבנים הממונים על הציבור ע"פ גדולי הדור... ואף מינו על כן גדולי הדור אנשים ת"ח מובהקים ויראי א' לבית דין למשמרת הקודש... ואיסור חמור לכל מי שעוסק בהפצת החומרים בעיניים אלו, בלי רשות מפורשת ממורה הוראה מובהק לבני קהילתו שמומחה לכך ע"פ גדולי הדור שליט"א, הרי הוא פועל בעזות מצח וקלות ראש בהוראה שאחריתה מי יסורנה.

אך אחר המחילה מכבוד תורתו, נראה שלמרות כל הרצון הטוב של מי שזכה לעמל התורה בבית המדרש פנימה ובשימוש חכמים – לרדת אל העם, עוד לא הושגה המטרה, שכן כל המתבונן מוצא שעדיין למרות שמחד פאות מימנו אסורות לחלוטין, מ"מ ע"פ הגדרים הם למעשה מותרות לחלוטין.

וכל אחד יכול להווכח בעצמו ולכתת רגליו בין רבני "משמר התורה", ולעמוד על האמת הכואבת.

ולמי שקשה עליו הטלטול, נכתוב מעט דברים שיכולים להתברר בנקל (הכל נמצא בהקלטות) בדבר אותם "גדרים" "שנמסרו לנו מרבותינו בצניעות וקדושה, ולא כל הרוצה ליטול את השם יטול..."

כאשר נשאל הרב נפתלי נוסבויים שליט"א (חבר בית הדין דמשמר התורה) על גדרי הצניעות בפאות כנ"ל, אמר שהוא בעצם "בכלל לא מבין בזה", וכעין זה טען הרב חיים שמרלר שליט"א שהוא פשוט חתם על התקנון כי ביקשו ממנו לחתום, וכן היה עם הרב שמאי קהת גרוס שליט"א ועם הרב ברוך שרגא שליט"א (שבכלל טען שלמעשה קיבל מרבו האור לציון שכל הפאות של היום אסורות, וכמו שכבר פירסם בכתב ידו בכמה הזדמנויות), הרב עזריאל אויערבאך שליט"א מאידך אמר (נמצא בהקלטה) כי כל פאה העשויה משער טבעי ונראית טבעית היא אסורה לחלוטין, ובמילים אחרות כל פאות זמנינו, וכאשר נשאל מדוע הוא חתם על התקנון שמתיר את כל הנ"ל השיב כי הוא סמך על הרב ישראל גנס (וכן אמרו שאר רבני בית הדין), כאשר הגיעו השואלים לרב ישראל גנס שליט"א ושאלו את דעתו בנושא (השאלה היתה בגדרי "פאה צנועה") מנה הלה את שלושת הגדרי הזהב ל"פאה כשרה", אותם לטענתו קיבל ישירות מפי הגרי"ש אלישיב זצ"ל ואלו הם:

שהפאה תהיה:

א. לא ארוכה. ב. לא פרועה, ג. פאה הנראית כפאה.

מובן כבוד הרב?

הגדרים שנמסרו לנו מרבותינו בצניעות וקדושה, ולא כל הרוצה ליטול את השם יטול... הם בסך הכל מאוד פשוטים... פאה כשרה היא: פאה לא ארוכה, לא פרועה, ופאה הנראית כמו פאה...

הכל טוב ויפה, רק הבעיה היא שאף אחד לא מצליח להבין מה זה אומר למעשה???

הרי לכאורה בתוך "גדרים" אלו – כל אחד יכול לכלול את כל הפאות שבעולם (וכמו שבאמת קורה בפועל!)

מה הכוונה - לא ארוכה?

מה הכוונה "פאה פרועה"? מה זה אומר? איך מתרגמים את זה בפועל?!

ומה הפשט מאחורי ההגדרה "פאה הנראית כמו פאה"??!

כבוד הרב, אני מאוד מצטער על חוסר העמקות והלמדנות מצדי, ואני אלא כתלמיד הדן לפני רבותי, אבל אולי לאור חשיבות הדברים, ואחר שכבוד הרב כבר זכה בס"ד **לעמל התורה בבית המדרש פנימה, ובשימוש חכמים**, יוכל כבוד תורתו להסביר לנו, הנבערים, את הפשט בדברים, הרי ככל הנראה יש כאן קושיא עצומה (כזו שרק כאלו שזכו **לעמל התורה בבית המדרש פנימה, ובשימוש חכמים** יוכלו ליישב) והיא;

הרי כל פאה בימינו כיון שהיא פאה, ממילא היא נראית כמו פאה!!!... ובאם היא לא היתה נראית כפאה – אזי מסתמא גם לא היתה הנ"ל מוגדרת כפאה! ואם כן עדיין יוצא שכל פאות ימינו מותרות לחלוטין, למרות שלמעשה הם אסורות לחלוטין כאמור – ושוב חזרנו לקושיא כנ"ל.

ובכלל קשה, איך יתכן שבהתבטאות הציבורית של הגר"ש אלישיב בעניין הפאות הוא לא הזכיר בשום אופן את שלושת גדרי הזהב הללו, ואדרבא, מדבריו נשמע מפורשות שכל פאות ימינו אסורות לחלוטין⁵, למרות שלפי גדרי הזהב הללו הם למעשה מותרות לחלוטין.

ואם ירצה המתעקש לבוא ולטעון כי באמת יש איזושהי אפשרות להבין את עומק כוונת הגדרים הללו **שנמסרו לנו מרבתינו בצניעות וקדושה, ולא כל הרוצה ליטול את השם יטול...** כאן באה המציאות וטופחת על פנינו, שכן לא רק שאנחנו ממש לא מבינים מה אומרים הגדרים המופשטים הללו, אלא גם **הרב ישראל גנס בעצמו** אינו מבין.

שכן כאשר הוצגה לפניו פאה סטנדרטית (הכל מתועד במצלמת וידאו) והוא נשאל הלכה למעשה האם הנ"ל עומדת באותם הגדרים **שנמסרו לנו מרבתינו בצניעות וקדושה, ולא כל הרוצה ליטול את השם יטול...**, אמר שהוא **בכלל לא מבין בזה(!)** זה עניין של נשים וזה לא קשור אליו... (אגב אותה פאה בעצמה הוצגה אח"כ בפני הגר"ח קנייבסקי שאסר אותה לחלוטין - התייעד פורסם ברבים).

נו, אז כל הבר"ץ נשען על דעתו, והוא טוען שאין לו שום מושג מה אומרים הגדרים **שנמסרו לנו מרבתינו בצניעות וקדושה, ולא כל הרוצה ליטול את השם יטול...** אז מה עושים?! על זאת השיב הרב - שילכו לשאול את אשתו (כן, כן, גם זה נמצא בהקלטה!).

והנה לבסוף אחר מסע מפרך בין רב אחד למשנהו מרבני "משמר התורה", בנסיון להבין את הגדרים שהושגו אחר **"עמל התורה בבית המדרש פנימה, ובשימוש חכמים"** ע"י אותם אלו שמסתמא לשיטתכם כבוד הרב הכהן, הינם **"ראויים לקבוע לציבור את הדרך בענינים העומדים ברומו של עולם"**, הופנתה סוף סוף השאלה אל אשתו של הרב גנס ע"ה, שנמצאה באותו העת במטבח, והשיבה בסופו של דבר דברים ברורים הלכה למעשה באופן שלא משאיר מקום לטעות חלילה, ואמרה ש...

גם היא בכלל לא מבינה בזה!

אלא שלאור רצונם העז של אותם המחפשים לשמוע קושט דברי אמת שהושגו אחר **"עמל התורה בבית המדרש פנימה, ובשימוש חכמים"** ע"י אותם שככל הנראה הם הם אלו ה"ראויים לקבוע לציבור את הדרך בענינים העומדים ברומו של עולם, שנמסרו לנו מרבתינו בצניעות וקדושה, ולא כל הרוצה ליטול את השם יטול..." אמרה הנ"ל בסופו של דבר שע"מ לדעת מה מותר ומה אסור (ולהצלל ממכשול הנוגע לאבזירייהו דגילוי עריות והחטאת הרבים, שאלו מהחמורות שבחמורות) צריך פשוט **"לשאול פאניות יראות שמים" (!?)**...

5 ז"ל (מתוך השיעור הקבוע בתפארת בחורים תשס"ט) כל הנידון הוא בפאה כמו שהיה **לפני מאה שנה או אפילו קצת יותר יפה, אבל שלא יתה כמו שהולכים היום**, כל אלו שהולכות בפאות שנראות כשער בודאי זה אסור.

ונמצא שכל חברי ביה"ד נשענים על דעתו של רב אחד מסויים, שנשען על דעתה של אשתו, שנשענת על ההגדרות שקובעות פאניות "יראות שמים", שהן ככל הנראה ממש כבן עזאי לעניין זה, עד שבפועל הן היחידות שזכו להבין פטש בקושיא האמורה במה שפאות ימינו אסורות לחלוטין למרות שבפועל הן מותרות לחלוטין, והתירוץ לדבריהם הוא שבאמת אין מה לדאוג ופאות ימינו מותרות לחלוטין – ולגבי הקושיא מדברי גדו"י כנ"ל, נו... נו... מקושיא לא מתים.

אגב בהספד הרב גנס על רעיינו הנזכרת (הספד זה אף זכה לעלות על דפי העיתון), שיבחה הרב כי היא זו שכתבה את תקנון בית הדין, (על אף שלא היה לה שום מושג מה כוונת הגדרים למעשה כנ"ל וכמו שאמרה בעצמה מפורשות).

סוף דבר יאמר ברורות – כל הדיבורים הגבוהים על גדרים שנמסרו לנו מרביתנו בצניעות וקדושה, ולא כל הרוצה ליטול את השם יטול... אינם אלא דרך לחפות על הזוועה המתחוללת ברחובות, אשר "הדרך בעינים העומדים ברומו של עולם, שנמסרו לנו מרביתנו בצניעות וקדושה" הושחתה כליל עד שכבר אין שום "גדר" שאינו משווק לכתחילה ובפרהסיא בקרב כלל הפאניות – היינו אותן "פאניות יראות שמים" שבפועל הן הן אלו שזכו על ידם לתואר של "ראויים לקבוע לציבור... ולא כל הרוצה ליטול את השם יטול", ודו"ק.

"אותו רב שאסר להם את הפאה..."

ובהמשך למה שכתבתי על החשיבות בפירוט הדברים בגוף הפסק עבור דלת העם, אעיר עוד שגם גבי רשימת הפוסקים דדעתם "להתיר לכתחילה לאשה לצאת בפאה נכרית" היה מן הראוי אילו כבוד תורתו היה מבאר ומרחיב הדיבור כנגד דברי כלל גדולי הדורות שאסרו בכל תוקף, או מאידך כתבו מפורשות שדברי כלל האמורים אותם ציינתם אינם אמורים לעניין יציאה לרה"ר, ועיין בהערה באריכות.⁶

⁶ כתב **היעב"ץ** (מו"ק סי' עה) גבי דברי הרמ"א וז"ל - ושער של אשה שדרכה לכסותו. ודאי לגבי בעלה לית לן בה כו' אבל גבי אחריו כיון דאסורה משום פריצותא דמי לטפח באשה... ואפשר לומר, שגם דעת בעל תהג דש"ע כן היא" וכן כתב **בחסד לאברהם** (מהדו"ת אבה"ע סי' פ"ז) וז"ל "ואף שהיקל הרמ"א ז"ל באו"ח סימן ע"ה לענין ק"ש בגילוי פ"ג, נראה ברור ולא היקל רק לענין ק"ש... אבל חלילה להחזיר לצאת לשוק בפ"ג מדע מולא הביא הרמ"א ז"ל בהגותו דברי הש"ג באה"ע סימן כ"א ששם עיקר דין פריעת הראש באשה אלא על כרחין דכאשר דברנו כן הוא... וכן מוכח מהפך החיים דבסי' ע"ה הביא לשון הרמ"א ומאידך כתב בסי' ש"ג וז"ל (שם ס"ק נ"ה) "עיין בדבריו לגילוי סי' ע"ה אות י"ט לענין דינא, שכתבנו דמות לקרות נגד פאה נכרית, ומדנקט כן בפשיטות רק לקרות, ש"מ דס"ל דכן ההבנה הפשוטה בדברים, וכן מוכח מלשון הרמ"א בדרכי משה סי' ש"ג וכלשון **החקל יצחק** (ס' פ"א) וז"ל: "הדרכי משה מייירי שם **בחצר** שהוא מצוין עמ"ש הטור ויוצא בחצר וע"ז כתב דמות לגלות פאה נכרית כו' אבל שערות גופה אסור... וממילא נמי אין ראיה ממ"ש הרמ"א באו"ח סי' ע"ה ס"א דכ"ש שער נכרית **דהיינו נמי בבית או בחצר שאין רבים בוקעין בו**". עכ"ל. וכן הוא **במקור חיים** (לחות יאיר) כאן בסי' ע"ה וז"ל "וכל שכן פאה נכרית. כו' גם בספר **מוסף הערוך ערך קפליטין מייית ירושלמי דמות**". עכ"ל. וז"ל הירושלמי שם (כתובות ט"ז) "היוצא בקפליטין שלה אין בה משום ראשה פרוע הוא דתימא **לחצר** אבל למבוי יש בה משום יוצאה וראשה פרוע" עכ"ל. ופירש מוסף הערוך "קפליטין - כו' שיער ותלתלים ופאה נכרית. עכ"ל. וש"מ דס"ל לחות יאיר וכל הנידון אינו אלא לחצר (ועיין ריטב"א כתובות עב דפירש גבי חצר ד"אין שם רואים, וכן האריך לבאר הט"ו (אבה"ע קט"ו ס"ד) ואכמ"ל) ונמצא מפורש לדבריו דכל דברי הרמ"א אינו אלא לענין ק"ש. ועוד העיר בזה בעל **הש סדר למשנה** וז"ל: "והרי הרמ"א אע"ג שבדרכי משה העתיק דברי הש"ג מ"מ בזה"ח **הש"ע לא העלה ולא יביא זה לדינא** ובהג"ה הדכא (סימן ע"ה) שפיר מייירי בחדר שהאשה נושאת פאה נכרית דשירי **לקרות** ק"ש כנגדה"

ומעתה נמצא דגם המג"א דקאי על דברי הרמ"א לא איירי אלא לענין ק"ש דלהש"ג מותר לכתחילה ואילו הבאר שבע אוסר אפילו בזה, וכלשון **העשרת זקנים** שם בדעת הב"ש וז"ל "ולפי זה אסור לקרות ק"ש כנגד פ"ג". וכן כתב בשו"ת **קני תורה** (ח"א סי"א להגאון רבי דוד הורוויץ) וז"ל "גם על המג"א אין לתפוס כ"כ מייירי רק לענין ק"ש ובחדרה". וכנ"ל הוא **בפתח הדביע** (סי' ע"ה) "כתב המג"א זצ"ל בס"ק ה' על מש"כ מור"ם וז"ל דכנגד שיער נכרית שרי לקרות" וכתב **באפיקי מנינים** (להג"ר שתי פייננברג) על השו"ע (סי' ע"ה סעיף ב' ס"ק י"ב. נדפס בשנת תרס"ט) גבי המג"א וז"ל "וכל שכן פאה נכרית, כצ"ל. דמות לכתחילה לצאת בו אפי' מגולה, עכ"ל. ומהמשך דבריו מוכח דמה דכתב "דמות לכתחילה לצאת" היינו דווקא בחצר, דהא בחלק הביאורים (הודפס לצד דבריו לעיל) באותו סעיף ממש (סוף אות ב') כתב וז"ל: "ועכשיו בעוה"ר נתפרץ מאד מדת הצניעות בנשים שהולכות בפרהסיא בפרוע ראש עד שא"ל למחות בהן שבוודאי לא ישמעו לנו לפחות יש ללמוד ששימוע של שערן סכנה קלוועות מחושין דקין של משי או של שערות **מפאה נכרית כנ"ל** דזה מועיל לסלק האיסור דאורייתא וגם ע"ז יח"י היתר קצת לומר דבר שבקדושה כנגון כמש"ל בדזה אפשר שישמעו", ומדבריו אלו מוכח דכל שכתב גבי המג"א היינו לענין תוך החצר ולק"ש, ומדכתב כל זאת כלאחר יד ש"מ דזו ההבנה הפשוטה בדברים. (וכן נראה מהחוות יאיר דלא האריך להוכיח דדעת הש"ג ודיעמיה היינו דווקא לחצר, ולא כתב דבריו אלא כלאחר יד וכבר פשוט)

ויראה לי להליץ וישר על כבוד תורתו, כיצד נעלמו הדברים מעיניו למרות כל **עמל התורה בבית המדרש פנימה** ובשימוש חכמים, אך לצורך זה אחזור במעט למכתב אותו שלחתם להרה"צ ר' - - הי"ו בנידון.

במכתב האמור כתב כבוד תורתו "**אותו רב שאסר להם את הפאה...** נראה בעליל שהכל מגמתי, להנחיל את פסקי הרב שלהם לציבור שלא קיבלו אותו ולא סומכים כלל על שום פסק שלו".

ונראה לפי זה, שעד כה סבר כבוד תורתו הרמה שזולתי הרב עובדיה, מעולם לא נמצא מי שערער על היציאה בפאה, חוץ מאולי קומץ "**עסקנים שלא שימשו, כאלו שאינם ראויים להורות בביעתא בכותחא וודאי שלא בעיני**

ונפלאתי מאוד מה שציין כבוד תורתו **להג"ר** כפוסק המתיר, דהא בסי' ע"ה הגר"א רק ציין למקור דברי הרמ"א ותו לא, מיהו בפירושו למשינות ב"שנות אליהו" (שבת ו' ה') כתב וז"ל "פאה נכרית. פ' שאין לה שער נוטלת שער ומכנסת תחת הצעיף כדי שתראה בעלת שער" עכ"ל. ודבריו אלו מוסכים על דברי המשנת "יוצאה אשה..." בפ"ג לחצר" ועל זאת כתב דהפאה נכרית **בחדר** היתה תחת הצעיף, וביאר בזה הגאון **ר' נפתלי חירץ הלוי** בפירושו שם: "לאפוקי ממה שכתב בספר ש"ג הרי"ף ללמוד מכאן היתר לנשים נשואות וכו' לזה כתב רבנו שכאן מייירי שהן מכוסות בצעיף וכו'". ושי"מ דגם הוא ס"ל דהמחלוקת הינה לעניין החצר, וממילא מוכח נמי דס"ל בדעת הרמ"א בסי' ע"ה דהוא לא איירי אלא לק"ש, (וודאי שלא לעניין היתר לרה"ר).

ואחר כל זאת ממילא יתבאר דברי **המשנ"ב** כנ"ל, דכן מדויק ממה שהביא בשער הציון (שם אות כ"א) לעיין **בהישועות יעקב**, דהוא העמיד המחלוקת בחצר וז"ל שם "כתב הרב באר שבע דהך דיוצאת אשה בפאה נכרית **לחצר** היינו גם כן שיש עליה שבכה המכסה", ועיין שם בכל דבריו, וכל זה כתב בביאור דברי המג"א. ונמצא דמה שכתב המשנ"ב "במדינות שיוצאין הנשים בפאה נכרית מגולה, יש להם לסמוך על השולחן ערוך" היינו רק לעניין ק"ש דבזה בניגוד למה שכתב קודם (שם סי' ע"ה סק"י) וז"ל "אפילו אם דרך אשה זו וחברותיה באותו מקום לילך בגליז הראש בשוק כדרך הפרוצות אסור" (ובזה פליגי הערוך השולחן הבן איש והכף החיים וס"ל דבהכי מותר לקרות כנגד) כתב מאידך גבי פאה נכרית דבכ"ז שרי לקרות כנגדו. ודבריו מיוסדים על **הפמ"ג** דמוכח נמי דדבריו בסי' ע"ה הינם לעניין ק"ש, דהא בסי' ש"ג במשב"ז העלה ספק האם חוזר לקרות באם קרא כנגד פ"ג, וז"ל שם (אות י"ד) "והנה אם רואה שיער האסור בקריאת שמע, אם נאמר דחוזר וקורא באפשר, א"כ הוה ליה בפאה נכרית ספק תורה כו'... ועיין סימן ע"ה [אשל אברהם אות א] **ואם צריך לחזור ולקרות**, יע"ש עכ"ל, וכן מוכח מדברי הגר"מ ז"ל לנדא בספרו **שולחן מלכים** על קיצור שו"ע סי' ה' סעיף ט"ז, "הלכה למשה" ס"ק קמ"ז. (נדפס בשנת תרצ"א) דכתב וז"ל ד"ה - של אשה. כו' כ"ש בפאה נכרית מגולה אבל במקומות שאין המנהג לצאת בפאה נכרית מגולה יש להחמיר (פמ"ג מ"ב ס"ק מ"ו ועי' בא"י) אבל בשערה ממש אף אם דרך כל הנשים בעיר או במדינה לילך בגליז הראש כדרך הפריצות, מ"מ הוי ערה כמו גילוי שוקה (**מ"ב סק"י**) ודלא כבן איש חי בכה"ח ס"ק טו"ב וערוך השולחן סי' ע"ה ששגגו בזה) עכ"ל. וכן הוא **בבאר יעקב** (להג"ר חיים קוריצו, מעוסר בהסכמות בעל ההפלאה, הגר"מ מברזאם, ועוד, ובהקדמת הבן המחבר לספר נכתב כי לא היה בית של תורה באירופה אשר לא היה מצוי בו הספר) וז"ל שם (סי' ע"ה) "וכל שכן פאה נכרית. כן כתב בש"ג דמותר לכתחילה, דלא כבא"ש שחולק עליו, מג"א. כו' וכ"כ בא"א ועי' במ"ז סי' ש"ג ס"ק ט' ש"כ אם נאמר דאם קרא ק"ש נגד שערי צדק לחזור ולקרות א"כ בפאה נכרית הוי ספק תורה דק"ש מן התורה ועל דלא יצא מדרבנן אף מה"ת לא יצא כו' וכאן באשל אברהם כתב, במדינות אלו שיוצאין בפאה נכרית מגולה יש להם לסמוך על השו"ע, עכ"ל, משמע שכל דבריו רק על ענין קר"ש. וכעין זה הוא נמי **בפתחי עולם**, ובמחשבים **מברזאם** דהביאו דברי הפמ"ג הג"ל לעניין ק"ש, והדברים מוכחים נמי מדברי **הפמ"ג עצמו בספרו אם לבינה** (נמצא בכתב יד והתפרסמו מעט דפים ממנו) דכתב שם באות כתובת: והנה באו"ח (כו' **רמזתי בפרי**) שם למה שכתב המגן אברהם בסימן ע"ה אות ה' דפאה נכרית שרי דלא כבאר שבע, ואמנם עתה ראיתי להתבונן בו... כללא דמילתא פרוק פאה נכרית יש לגזור משום מראית עין אסו פרוע ראש דהוה ד"ת וגם דת משה, כל שאין מכוסה כדרך שאר הנשים כו' כ"ש בחוקותיהם לא תכלו אם מכונין לכן בחוקת עכו"ם כו' כ"ש שיש איסור גמור מכמה טעמים דכתבינא, עכ"ל ושם באות צ' ערך "צעף": "והנה באה"ע סימן קט"ו דת משה יהודית... אפילו נתנה מטפתה על הראש כל שאין רדיד עליה יעיוין שם וההיא דפאה נכרית יש כמה תירוצים... **הם החליפו קאפ ציג של נשים ככלי הראש דנשים דהיינו כיסוי ראשן בפתיות תחת השכל והחכמה המדע והתבונה והזכרון כו'...** ודי בהערה זו אשרי השומע... **וודאי כל בנות ישראל כשרות ומקשטות לפני בעלה לא ח"ו בפני אחרים** ובזכות נשים צדקניות תבוא הגאולה כימי קדם ב"ב אמן. ומוכח מדבריו, דבאו"ח כלל לא כיון כלל להחזיר, שכן כתב תוכחת מגולה וחרפה בנידון "הם החליפו קאפ ציג של נשים וכו'" ואם הוא היתר, מה שייך להוכיח את שומעי לקחו בחריפות שכזו, אלא ע"כ כל דבריו אינם אלא כנגד מה שכתב באו"ח להביא "קצת דמדומי ראייה" בנידון, ועל זאת כתב כאן "רמזתי בפרי", (והנה עצמן אילו היה מתיר לא היה שייך לכתוב כנגד זה "רמזתי"), וכנגד אותו "רמזתי" כתב מאידך דאפשר לרחות ד"ש כמה תירוצים", וסוף דבר ס"ל דהוא איסור גמור כנ"ל, ומ"מ לעניינו מוכח דלא איירי באו"ח אלא לק"ש, ורה"ה המשנ"ב.

ואמנם מצני באחרוני זמנינו דהזכירו להפוסקים האמורים (רמ"א מג"א וכו') כביכול הללו התירו אף לרה"ר, אלא דאלו לא ביארו כלום בהכרח לדבריהם להעמיד דווקא לרה"ר, וכבה"ג הדבר ידוע דאין זה בכלל הוראה, וכדכתב האגר"מ ז"ל "הוראה ע"פ מה שנפסק בספר בלא טעם אינה הוראה כלל" (וי"ד ח"ד ל"ח), וכעין זה כתב נמי הגר"א ז"ל "אין אנו סומכים על פסק אלא בראיות ופולפולים כמו שהוא בכל הש"ס ופוסקים, אבל פסקי הלכות אינם אלא לע"ה" (תקוני זוהר קס"ט) ועיין אריכות דברים בזה בקונטרס "דור גבור", ובפרט שהללו ולא התייחסו כלל לדברי כל הקודמים להם שהאריכו לבאר שלא כן, ולא סתרו דברי כל הנ"ל, ובאופן זה פשוט הוא דאין לנו לקבל דברי האחרונים נגד דברי הקודמים להם וכדכתב הרמ"א (חיו"מ סי' כ"ה ס"ב) אם נמצא לפעמים תשובת גאון ולא עלה זכרונו על ספר, ונמצאו אחרים חולקים עליו, אין צריכים לפסוק כדברי האחרונים, שאפשר שלא ידעו דברי הגאון, ואי הוי שמיע ליה הוי הדרי בהו. (מהרי"ק שורש צ"ו) עכ"ל.

יו"ד והוראה. וממילא לא טרח כבוד תורתו לעיין בדבריהם, וממילא הניח שכל מי שמזכיר מילת "פאה" כוונתו מסתמא לעניין יציאה לרה"ר.

אלא שלמעשה הרב עובדיה לא הוא זה שאסר את הפאה!

בפסקו בנידון הוא בעיקר מנה אסופה רחבה של פוסקים (וגם כאלו שסומכים עליהם בהמון פסקים) שאוסרים להדיא ובחריפות עצומה, או מאידך כאלו שטוענים שכל האמור אינו אלא לחצר (ד"אין שם רואים", ל' ריטב"א כתובות ע"ב, וט"ז קט"ו ד'). והמציג כביכול שהרב עובדיה הוא זה שאסר את הפאה, זה כמו לכתוב שהרמב"ם פסק שצריך לשמור שבת, ודו"ק...

ולתועלת הדברים אביא כאן שיחה שמסר הרב עובדיה בנידון (בעשרת ימי תשובה) וז"ל "אני מזהיר השכם והערב נשנים לא יצאו ברה"ר עם פאה נכרית, ואני לא בדיתי את זה מליבי, זה כתוב בפוסקים... הגאון פנחס הלוי הורביץ בעל ספר ההפלאה היה אב בית דין בפרקופרט לקח שני הדיינים שעמו והוציא ספר תורה והחרימו בחרם גמור כל אשה שתלך בפאה נכרית ברה"ר, חרם של גאון עצום כזה!! למה לא תחושו לדברי הגאונים האלו שאמרו... הגאון מוילנא אסר, החת"ס אסר, הגאון יעב"ץ אסר, רבני הספרדים - כולם אסרו פה אחד, רבי אברהם פלאגי כתב בספרו לאסור בהחלט, אמר תצא בלי כתובה, הגאון רבי מהרש"ם אלפאנדארי פסק תצא בלי כתובה, רבי יצחק אבועלפא אותו דבר... למה לא יחושו לדברי הגאונים האלה... אני לא אומר שום דבר מעצמי אני אומר דברי הספרים... בשבת הלוי... הוא כותב בספרו שזה אסור, אבל מי קורא בספרו? רק ת"ח קוראים בספרו, אלה שיש להם נשים שהולכים עם פאה נכרית ילמדו בספרו! לא לומדים בספר שלו! זה ספר מיוחד לת"ח. למה לא יחושו לדבריו, למה יעברו על הדברים האלה?... מהר"ץ חיות, עוד כמה גאונים, כולם כתוב שזה אסור". עכ"ל

וכל אחד יודע שמהאוסרים היו עוד מגדולי הפוסקים וביניהם הבאר שבע, המהר"ר קצנלבויגן, הצמח צדק, הפמ"ג (באם לבינה) החנות יאיר (במקור חיים), ישועות יעקב, החכם צבי, הגר"ש קלוגר, השדי חמד, כנסת הגדולה (אבה"ע כ"א), תורת שבת, החיד"א, מהרי"ל דיסקין, דברי חיים מצאנו, דעת תורה - המהרש"ם מבראזן, התפארת ישראל, מוסף הערוך ועוד רבים וטובים.

ומאחר והתעלם כבודו מכל הנ"ל אזי למרות כל עמל התורה בבית המדרש פנימה ובשימוש חכמים, ככל הנראה נוצר הרושם שמא חלילה הרב אינו בקיא בא"ב' בסוגיא זו, וממילא בל נליץ על חבורת ה"אינשי דלא מעלי" שאין דבריו מתקבלים כ"כ בקלות בקרבם.

ובפרט אחר והרב תלה והסביר את סיבת האיסור בכך ש"נראה בעליל שהכל מגמתי, להנחיל את פסקי הרב שלהם לציבור שלא קיבלו אותו ולא סומכים כלל על שום פסק שלו", שכן זה די קשה לקבל שכל תשובות הפוסקים האוסרים הנ"ל לא היתה אלא קנוניה מתוך מגמה להנחיל את פסקי הרב עובדיה לציבור שלא קיבלו אותו", ובפרט שמהדברים עולה שהרב עובדיה היה הרב של החתם סופר ודעימיה... וצ"ע.

ולגבי מרון החזון איש זיע"א שפרסמתם בשמו כביכול הוציא "הוראה" להתיר לאשה לצאת בקאסטם לכתחילה, עיין הערה⁷.

⁷ בעניין הוראה שיצאה כביכול מפי החזון אי"ש זיע"א, הדברים תמוהים ביותר, שכן אין שום פסק מהחזון"א בנידון, והוראה ע"פ שמועות הינה היפך כל הנהגת החזון"א וכדכתב מפורשות "חמורה היא ההלכה ולא ניתנה להקבע ע"פ סיפורים" (חזון"א או"ח סי' ט'), ובפרט שמצינו מעשה לסתור מכמה מהמקורבים ביותר לחזון"א שעוררו נגד הפאה, ולא זכרו כלום מאיזה הוראה להתיר מפיו כנ"ל, ומהמפוררים היה מגדולי תלמידיו תנ"ר משה יהושע לנרא זצ"ל שככתב בפתיחה לקונטרס דת משה ויהודית - בזה"ל מצאנו מחובתנו לעורר את החרדים לדבר ה', וביחוד את ציבור בני התורה המדקדקים במצוות, לתת לבבם כי ענין זה של לבישת פאה נכרית מפוקפק הוא. וכבר נתפרסם כי לדעת הרבה פוסקים איסורו מפורש, והמה רבותינו אשר בית ישראל נשען עליהם. על כן החובה לאלו אשר הורגלו בהיתר לבישת פאה נכרית, לחקור ולבחון: אם אמנם היתר נכון הוא, ואז

"כנראה הוברר" ... "שהרי אומרים" ... "ואני לא אכנס לזה"...

ועכשיו כבוד הרב הכהן, מאחר ובין היתר הואשמו חבורת **האינשי דלא מעלי** על חוסר האחריות מצידיהם בהתנהלות של **קלות ראש בהוראה שאחריה מי ישורנה** (כלשון אחד המכתבים), חשבתי להציג מאידך דברים שכתב כבוד תורתו בכובד ראש, בעומק ליבון הדין וביאור ההלכה ובעמל התורה בבית המדרש, בנושא תקרובת הע"ז בפאות, (דהוא **ביהרג ואל יעבור** להרמ"א - יו"ד קנ"ז), למען ידעו המון העם – מה היא הדרך הישרה בהלכה, וכנגד הוראה חפוזת **קלות ראש בהוראה שאחריה מי ישורנה**.

והנה הדברים (מתוך מכתבכם בכתב יד)

"ובעיקר החשש של השערות מהודו אין להביא שום ראיה ממודעות הרחוב וכדו' ולא מצאנו רבנים חרדים שכתבו מפורש, ואפ' שהרב ש. רזנברג חתם להם וכן עוד רבנים, לא חתמו להם על דעת שיפרסמו הדברים במודעות רחוב שאין זה המקום להתריע על איסורים, וכמו שאנו רואים שעל איסור הליכה בבגדים לא צנועים, ועל מכשירים מכשילים כגון אינטרנט וכדו', מפרסמים בעיתונות החרדית בכל מקום ומקום ובכל אפשרות, אבל על השיער מהודו לא מפרסמים.

ואמנם היו שנים שאסרו, ואז הרבה משומרי התורה נזהרו,

אבל אח"כ כנראה הוברר שאינו כה חמור שהרי אומרים משום הר"ר חיים גריינמן שאינו אסור, וכן הר"ר דוב לנדאו צידד להתיר,

וכן בפאות יקרות אומרים שאין חשש, וכן בזולות מאוד אין חשש,

ואני לא אכנס לזה, רק כיון שאין הרבנים יוצאים על זה בריש גלי, ועל שאר המכשולות יוצאים ועוד ועוד, נראה מזה שאין האיסור ודאי ויש צדדים להתיר, ולכן אין אני מחויב להתריע יותר משאר הרבנים, ביחוד כשאין האיסור ודאי, ומי שרוצה לחשש תע"ב."

יוכחו לדעת כי אמנם **לא הוכרעה בזה הלכה לחיתור**... וכי לא יאה להם כיסוי המטפחת שנהנה בה אמותינו הקדושות בכל הדורות, בטרם נתפשטה ההשכלה הארורה, אשר לבישת פאה נכרית היא אחת התוצאות המרות ממנה... האם אינם חשים לענין של חילול השם רח"ל בו עכ"ל, והנה כתב מפורש על הפקפוק בפאה הנכרית ודלא הוכרע בזה הלכה לחיתור, ואילו היתה הוראה כן מרבו החזו"א כיצד כתב כן. וכן כתב גיס החזו"א **חסטיפלער** (קריינא דאגרתא ח"ב קכ"ז) וז"ל בענין פאה נכרית שלא ניכר שאין זה שערות עצמה... ואם אות הוא שנמצא הוראה לאיסור בספר הגרי"ל דיסקין ז"ל עצתי הוא שיפרסם מע"כ דברי הגרי"ל דיסקין ז"ל ככתבו וכלשונו **ואם נמצא אחד מלאלפים אשר יהיה ציית וכמוכן לעשות מלחמה עם זונתו** לקול אחד מחכמי רובני הדור כל שכן וק"ו שציית לדברי הגרי"ל דיסקין ז"ל. **נכון שיתקשר מעלי עם הרב ר' - - - בירושת"ו אשר הוא מתעסק לזכות את הרבים בענינים אלו.** עכ"ל, ולשון המהרי"ל בנידון הינה חד משמעית וז"ל שם (בקונט"א אות ר"ג) "ונראה לי דדוקא דניכר לכל שלא נעשה משיער של עצמה אבל בלאו הכי בוודאי אסור וכו' גם בלאו הכי יש לומר דשם רק לחצר אמרו ובאניה מעורבת אבל לרח"ר עדיין **מנא לן**". וכן **השטת תלוי** כתב מפורשות בנפח הנידון וז"ל (בשו"ת ח"ה סר"א א"ב) "וכבר ידוע מרבותינו גדולי הדורות שדעת שלטי הגבורים אף על פי שברמ"א סי' ע"ה, ובד"מ סי' ש"ג הביא דבריו מכ"הם דעת מיעוט נגד רוב מחמירים, מכ"הם במקומות שא"א להעמיד הדת על תלה בזה, סמכו עצמם על המקילין בזה **ווי"א גם המקילין לא כונו לזה**" ומ"מ גם זה בתנאים ידועים, ולא כאלה שמקילין לעצמן הכל בלי משען ומשענה עכ"ל. ולא זכר כלום מהוראה כביכול בשם מרן זיע"א, וכן עורר על הנידון **תגר"ש שברדון** בחריפות עצומה (התקלטה מפורסמת). וכן העיד **תגר"ר אליקים שליזנברג שליט"א** בספרו "הדור והתקופה" בזה הלשון **"וגם היה מבקש ממקורביו ומבני משפחתו שתנשכים יכסו ראשן עם טיטעל" (מטפחת) או עכ"פ כיסוי על השייטעל (פאה).**" ואף אם אפשר למצוא ממקורביו תלמידי החזו"א שטוענים בתוקף שמרן זללה' היתר לנשותיהם הליכה בפאה, הרי כתב הרמ"א מפורש וז"ל (יו"ד סי' רמ"ב, סל"ו) "ותלמיד חכם שאמר דבר הלכה בדבר השייך לידידה אם אמרה קודם מעשה שומעין לו ואם לאו אין שומעין לו, ודוקא שאמר כך קבלתי, אבל אם אמר דבר מסביר ומראה פנים לדבריו והוא נראה שומעין לו אבל אין שומעין לידידה דלמא דומי דברים להדדי שאינן דומים". והיינו שאין מקבלים שמועה לחיתור אפילו מת"ח שאומר כן בשם רבו, בזמן שהוא עצמו נוהג בדבר, אלא אם כן הוא מבאי טעם לדבריו ודבריו נשמעים, והטעם הוא "דלמא דומי דברים להדדי שאינן דומים", וכנ"ד, דלעולם אפשר לומר דלא היתה כאן שום "הוראה" אלא רק לבטולי הא מקמי הא, וכגמרא בסוטה מח. ע"ש. ומה נאים פה דברי החזו"א זיע"א בקוב"א (ח"ג קנ"ב) "ראוי לירא ה' ית' לנשות בלבושים ובשאר ענינים **לדרך חיתור צנועה**". וא"כ לא יעלה על הדעת לומר שמרן זללה' היתר לכתחילה" דבר שלכ"ע אינו ה"ך היתר צנועה".

ולתועלת אלו שלא הבינו, אחר ומסתמא הם בכלל שאינם ראויים להורות בביעתא בכותחא וודאי שלא בעניני יו"ד והוראה, ארחיב מעט הדיבור –

יסוד "התירו" של כבוד תורתו בנוי מב' שלבים עיקריים.

- א. אפ' שהרב ש. רוזנברג חתם להם וכן עוד רבנים, לא חתמו להם על דעת שיפרסמו הדברים במודעות רחוב... וכמו שאנו רואים שעל... מפרסמים בעיתונות החרדית.
- ב. ואמנם היו שנים שאסרו.. אבל אח"כ כנראה הוברר... שהרי אומרים משום הר"ר חיים גריינמן שאינו אסור...

ואף שאיני מצליח לרדת לעומק דרכי הפסק וההוראה של כבוד תורתו, אך מ"מ נראה שיש כאן אי הבנה.

מה שהרב כתב לגבי חתימת רבני ימינו ש"לא חתמו להם על דעת שיפרסמו הדברים...", נראה שהרב הבין שרק לאחרונה הרבנים החליטו לאסור, אלא שלסברת הרב חלות שם האיסור בנידון, היתה מותנת באופן פירסום הדברים, ולשיטתו לא עמדה חשיפת הפסק בתנאים הידועים לו בנידון, וממילא חלות האיסור פקעה לה⁸.

ולאחר מכן נגע הרב במה שהיה בעבר ש"היו שנים שאסרו... אבל אח"כ כנראה הוברר... שהרי אומרים", כאשר העיקר חסר מן הספר, ואסביר דברי:

בתשס"ד הוברר שבהודו מקריבים שיער לאלילים (לא כנראה ולא אומרים – הוברר!), ושיער זה מגיע לתעשיית הפאות – ואזי פורסם על ידי כלל גדולי ישראל לאיסור חמור בכל תוקף, הפרסום היה בכל העיתונות בארץ ובעולם ואף בעמודים הראשיים, באופן שגם לשיטת הרב, יוצאים הדברים ידי חובת חלות הפסק, ובהידור.

למעשה הציבור ציית והפאות נשרפו בחוצות קריה, מה שמכונה בתשובתו הרמה של כבודו "ואז הרבה משומרי התורה נזהרו".

מה שקרה מכאן והלאה זה לא ש"כנראה הוברר... שהרי אומרים", אלא הוקם הכשר, וההמון סמכו על ההכשר, אלא שבתשע"ז הוברר (לא כנראה ולא אומרים... הוברר!) שההכשר אין בו ממש, ועל עניין זה חתמו הרבנים וכלשון כרוז הרבנים בין המצרים תשע"ז וז"ל "וכפי שעלה בידינו בבידורים, אי אפשר לסדר בשום אופן השגחה על דבר זה, ואפילו שיער הבא ממדינות הרחוקות מהודו – יכול להיות מקורו בהודו".

נמצא שדברי הרבנים בתשע"ז הינם רק גילוי מילתא גבי ההכשר, וכל אחד יכול לברר בנקל את המציאות (ופורסם באופן יסודי בקונטרס הישכם אוהבים את ה') וממילא מאחר והרבנים בתשע"ז לא פסקו כלום, ולא אסרו כלום, אלא רק עוררו על עניין ההכשר, ממילא לא שייך לפלפל ברמת פרסום הדברים, (שאגב הגיעו גם לעיתונות, ומ"מ בודאי פורסמו הרבה יותר מפסק ההיתר של כבוד תורתו בשלטי החוצות כנ"ל).

ומאחר ולא היה לכבודו מושג שהרוחות בתשס"ד שקטו עקב ה"הכשר" שקם, ממילא מתוך ההיסטריה אל ההיתר תלה כבוד תורתו את הדבר בכך ש"כנראה הוברר... שהרי אומרים משום הר"ר חיים גריינמן שאינו אסור".

⁸ אגב, אגלה לכת"ר, שאכן פורסם האיסור בעיתון הקדוש בכ"ג חשון תשע"ח בזה"ל "למרות השתדלויות רבות בענין עדיין לא נמצאה דרך לידע כיום על שיער שנמצא בידי סוחרים ועל פאות המיוצרות בעולם האם הן משיער שמקורו מהודו אם לאו, ולדעתנו המצב הוא שא"א לסמוך לדינא שרוב השיער אין מקורו מבתי ע"ז שבהודו, ואין להתיר", בית דין בני ברק. וכן פורסם שנית בעיתון בג' אלול תשע"ט, ע"י מכתב מהגר"י אפרתי, בו הוא כותב בזה הלשון: "בציוד מרן רבינו הגר"ח קנייבסקי שליט"א – הנני שב לכתוב תוראת מרן רבינו הגר"ש אלישיב זצוק"ל, השיער המיוצא מבתי ע"ז במדינת הודו הינו שער של תקרובת ע"ז, ומשם הוא נפץ במקומות הרבה". עכ"ל. היינו שגם לפי כללי הפסיקה של כבודו, חל שם האיסור לכו"ע.

ואם הבנתי נכון אז יסודי ההוראה של כבוד תורתו כנגד **קלות ראש בהוראה שאחריתה מי ישורנה**, של אותם **אינשי דלא מעלי**, הינם :

- א. עיקר קביעת חלות שם פסק תלויה בעצם הפרסום בעיתון.
- ב. ישנם יסודות של ספק ספיקא לצד ההיתר בדבר, והיינו **"כנראה"** – ספק, **"שהרי אומרים"** – ספק ספיקא, ושרי.

ואילו היו אותם האינשי דלא מעלי זוכים לעמל התורה בבית המדרש פנימה ובשימוש חכמים – לא היו טועים בקלות ראש בהוראה שאחריתה מי ישורנה, ואוסרים את המותר, ה' יצילנו.

אלא שנראה שמה שעדיין קשה ביסודי הפסק וההוראה של כבוד תורתו כנגד המחריבים בקלות ראש בהוראה שאחריתה מי ישורנה, זה גוף קבלת הטענה ש"כנראה הוברר... שהרי אומרים משום הר"ר חיים גריינמן שאינו אסור" לכדי צירוף להיתר.

והיינו שעצם חלות השם פסק בנידון אינה ברורה, דהא חלות שם פסק לדעת כבוד תורתו תלויה בדרכי הפרסום בעיתון כנ"ל, וכאן הרי הדברים מעולם לא פורסמו בעיתונות! ממש כלום!!! ולא בשום מקום אחר⁹, אלא רק **כנראה הוברר... שהרי אומרים**¹⁰. ואיך יסתרו דברים אלו איסור דאורי' מפורש שיצא מפי כל גדולי ישראל, ואף פורסם בעיתון!

אמנם איני אלא כתלמיד בפני רבו, ומי אני שארהיב עוז כנגד דרכי הפסק של כבוד תורתו, הלוחם בכל עוז כנגד **קלות ראש בהוראה שאחריתה מי ישורנה**, אך אולי למען הסר המבוכה, יוציא הרב קונטרס בביאור כללי הפסיקה, ובו יבואר מתי יש צורך בפרסום הפסק בעיתונות, ובאיזה עמ' בעיתון, ומה הדין כאשר ישנו פרסום בעיתונות מחד אך גם בשלטי חוצות מאידך, שמא שלט החוצות יבטל כח הפסק בעיתון, וכן כללים בספק ספיקא וכל כה"ג יסודות בהוראה עבור דלת העם והאינשי דלא מעלי.

ונראה שהדבר חשוב ביותר, שכן מלמעלה נראה שחלילה הרב משוחד ביותר בנידון¹¹ (חלילה) עד כדי **קלות ראש בהוראה שאחריתה מי ישורנה**, וקונטרס כהנ"ל יכול בס"ד להסיר לזוט שפתיים ולמנוע חילול ה' והתגברות יד האינשי דלא מעלי רח"ל.

"בפאות יקרות אומרים שאין חשש"

ונמשיך כעת לעוד אחת מהמסקנות אליהם הפליג כבוד תורתו במסגרת ה"בהלה להיתר":

במה שכתב **"וכן בפאות יקרות אומרים שאין חשש, וכן בזולות מאוד אין חשש"**.

⁹ והרב גריינמן מעולם לא חתם, ולא יצא בריש גלי, והרב אפילו לא שמע משמו את הדברים, אלא כבודו רק מניח ש"אומרים" ש"כנראה", ואולי יתכן שמסתבר וכו'... ועל אף שאין לרב מושג מה בעצם הטענה להיתר כנגד כלל גדולי ישראל (שפורסמו בעיתונות!!!) ודברים המפורשים בשו"ע, וכבר הרב מסיק להיתר.

¹⁰ ובאמת תחיתי, מדוע הוצרך כבוד תורתו להיתר בספק ספיקא, ע"פ יסוד של **כנראה ושהרי אומרים**, דהוא עדיין מותנה בפרסום בעיתון, בזמן שהיה הרב יכול להיתר בנקל על ידי ספק ספיקא שאינו מותנה, והיינו ספק אסור ספק מותר – ואפילו תימא אסור – שמא מותר, ושלוש על ישראל.

¹¹ וכמה תואמים הדברים, לדברי הרמב"ם (אס"ב פכ"ב הלכה יז) "דעתו של אדם קרובה אצל עריות, אם נסתפק לו דבר ששמע - מורה לחקל".

אז לעניין פאות זולות מאוד, אמנם בתחילה היה מי שטען (**וכבר הספיק לחזור בו!**) שמא אין אפשרות למכור פאות משיער הודי כ"כ בזול, אלא שהטענה נדחתה אחר והוברר (**לא כנראה ולא אומרים** – הוברר!) שניתן להשיג פאות איכותיות משיער הודי, גם במחירים אפסיים.

אך מ"מ יסוד הטענה היה בסברה שאף סוחר לא יכול למכור פאה בשווי נמוך ממה שהוא עצמו רכש אותה.

אבל במה שכתב "**בפאות יקרות אומרים שאין חשש...**" לא הבנתי את הרעיון, והיינו:

לדוגמא: כאשר מעוניינים אנו לבחון כושר גופני, אזי אפשר לערוך תחרות קפיצה לגובה, או אולי קפיצה לרוחק, ועל ידי זה לקבל קצת מושגים, אבל זה ודאי שתחרות קפיצה לעומק – לא תבדוק כלום, ופשוט.

הוא הדין בענייננו – לא יתכן לומר שמחיר גבוה יהיה מדד לכשרות – שכן מה כבר ימנע את הסוחרים להעלות את המחיר "לטובת" ציבור ה"מהדרין" כנ"ל.

ועל פניו הדברים פשוטים הרבה יותר מאשר **להורות בביעתא בכותחא**, ואיני רוצה לזלזל חלילה במי שכל הנראה זכה **לעמל התורה בבית המדרש פנימה ובשימוש חכמים**... אך מ"מ יראה שעל זה נאמר לפוס חורפא שבשבתא...

"אני לא אכנס לזה"

בסוף הדברים כתב כבוד תורתו, בזה"ל

ואני לא אכנס לזה, רק כיון שאין הרבנים יוצאים על זה בריש גלי, ועל שאר המכשלות יוצאים ועוד, נראה מזה שאין האיסור ודאי ויש צדדים להתיר, ולכן אין אני מחויב להתריע יותר משאר הרבנים, ביחוד כשאין האיסור ודאי, ומי שרוצה לחשש תע"ב"

וגם כאן לא מובן הפשט.

הרב מצטדק ומסביר מדוע אין הוא **מחויב להתריע יותר משאר הרבנים**, בטענה שלכאורה **אין יוצאים על זה בריש גלי**, וממילא מזה הרב מנחש שיתכן ואולי שכל **הנראה שאין האיסור ודאי** וכו'.

והרי בפועל הרב אינו "רק" נמנע **מלהתריע**, אלא למעשה הליבש עצמו באיצטלה דקנאות דפנחס שעוד לא נשמע כדוגמתה מעולם, לרדוף ולהשתיק את כל מי שכן פועל **להתריע**, וכאן כבר שכח הרב שאין הוא **מחויב להתריע יותר משאר רבנים**, אשר מעולם לא נלחמו על ביצור חומות הקאסטם כדרכו של הרב.

וכל זה עושה הרב במקביל לפרסום בשלטי חוצות **להתיר לכתחילה לאשה לצאת בפאה נכרית, וההולכים לאורם יכולים לנהוג כן ללא פקפוק**. (ושם שכח הרב משום מה להוסיף שמחמת איסור החמור של תקרובת ע"ז בפאות דהוא ביהרג ואל יעבור להרמ"א מי שרוצה לחשוש תע"ב...)

ואח"כ הרב עוד מיתמם וכותב **אני לא אכנס לזה** (וכמו שבאמת ניכר מדברי הרב שאין לו שום מושג על מה מדובר).

וכל זה בזמן שבנות ביתו הולכות בפאות, מה שאומר שהרב נכשל בכל רגע ורגע באיסור דאורייתא החמור של **לא תביא תועבה אל ביתך!**, ומה הפשט **אני לא אכנס לזה!**, וכי אין הרב מושבע ועומד מהר סיני??!

"נא לא להעביר מכתב זה"

וכעת יובן מה שעל אף שהרב כתב בסוף מכתבו "נא לא להעביר מכתב זה שאין לי פנאי וכח לענות... ועוד טעמים שאין להעביר לאחרים", מ"מ הוחלט שההכרח לפרסם הדברים ברבים.

וכל זאת אחר וההמון טעו לחשוב שהרב פועל בנידון מתוך כובד ראש בהוראה, יראת שמים טהורה, שיקול דעת ועמל התורה בקודש פנימה ושימוש חכמים, ובפרט שהדברים נוגעים אליו אישית¹² הלכה למעשה כנ"ל.

אלא שבפועל מתברר שלרב אין שום מושג על מה הוא מדבר כנ"ל, ואני לא אכנס לזה... , ולא יגעת ומצאת אל תאמין. על כן בכדי שחלילה לא תצא תקלה תחת ידי הרב, ולאפרושי מאיסורא, הוחלט שפשוט הוא שגם הרב היה שמח לפרסם הדברים, ולהציל רבים מעוון. (ואין צריך להודות לנו – אנחנו סה"כ עושים מה שכל יהודי מחוייב לעשות¹³).

"כשלא רוצים לשמוע לא שומעים, לא יעזור כלום!!!"

ואם כבר הזכרתם את מחותנכם הרב **שריאל רונוברג**, ראינו להביא תמליל שיחה בדברים שהשיב למי שפנה אליו בנידון וז"ל (ההקלטה פורסמה בין היתר גם בקו : 0747962328 שלוחה 5,1) :

ש. בקשר לפאות רציתי לשאול אם יש בזה היום בעיה של תקרובת ע"ז?... **האם צריך לשרוף את זה?**

ת. כן!

ש. אז למה לא שומעים את זה?

ת. מי שרוצה לשמוע שומע.

ש. יש הרבה דברים שכן מדברים עליהם.

ת. **מדברים על זה כל הזמן, מי שרוצה לשמוע שומע, מי שלא רוצה לשמוע לא שומע.** אני לא מבין, כל

הרחוב מלא מודעות!¹⁴ אל תגיד שלא מדברים על זה!

ש. יש אברכים שמדברים על זה, אבל לא רבנים.

ת. כל הרחוב מלא מודעות!! מדברים רבנים! למה הרב הזה ולא הרב הזה, **כשלא רוצים לשמוע לא**

שומעים, לא יעזור כלום!!!

ש. יש אומרים שזה סתם אברכים נגועים.

ת. **פה כולם נגועים!!!** שלום.

ובאותו הקשר נזכיר דברים שאמר הגרי"ש אלישיב באסיפת הרבנים שהיתה בביתו ע"מ לברר נושא זה, בה ביכה על

"הצרה של הפאות... זה התחיל מהגדולים לא סתם ממאן דהו, ראשי ישיבות גדולים וצדיקים כולם נכשלים בזה"

הוסיף ואמר דברים נכוחים "אם רוצים שומעים, אם לא רוצים לא שומעים".

סוף דבר - כבוד הרב, גם אתם בחרתם בדרך השניה שהזכיר הגרי"ש אלישיב.

¹² אגב המצב במשפחת הרב, כפי שמפורסם, ממש עונה על ההגדרה שאמר הרב אלישיב בשיחה בביתו (מובאת לקמן) בדבר "הצרה של הפאות" (כלשונו) וז"ל - "גדולים וטובים כולם נכשלים בזה", מה שאומר שעדיף אילו הרב היה שותק מביטויים כגון **שנמסרו לנו מרבותינו בצניעות וקדושה**, וד"ל.

¹³ שו"ע יו"ד רמ"ב י"א - לאפרושי מאיסורא כגון שרואה אדם שעובר עבירה מפני שאינו יודע שהוא אסור או מפני רשתתו מותר להפרישו ולומר לו שהוא אסור בפני רבו **שבכל מקום שיש חילול חשם אין חולקין כבוד לרב**.

¹⁴ וצ"ל דפליג אהאי כללא רבתיא דיסר מורינו בהלכות חלות כללי הפסיקה, אלא ס"ל דכן חל הפסק במודעות רחוב. וצ"ע.

ואפילו שכבר שלח ה' יתברך לעירכם אברכים יקרים מזכי הרבים מוסרי נפש החרדים לגורל תושבי העיר התועים בדרככם, ובמקום לעצור ולשמוע, לעשות קצת חושבים – אולי יחוס אולי ירחם... במקום זה... אתם באים לציבור בהצגת קנאות נוראה, לא קנאות דפנחס, אלא קנאות דזמרי בן סלוא.¹⁵ תוך שמסתמא גם הוא הזכיר לא מעט ביטויים כגון **עמל התורה בבית המדרש פנימה, ובשימוש חכמים**.

וכל זאת עשיתם תוך כדי הוצאת שם רע על ציבור, בוז לתלמידי חכמים, ביזוי כבוד התורה ומושג הפסק בישראל, ואת חילול ה' הזה כבודו כמובן עושה רק לשם שמים, בלתי לה' לבדו...

וכל העומד מהצד משתומם על מה כל הקצף?! מה כבר הקפיץ את כבודו לרדיפה נוראה שכזו, בהשתלחות פראית, ובסדרת מאמרים ומכתבי נאצה – מה כבר קרה?!

על מה כל הקצף?!

ברצוני להציג מחשבות שעומדות בראשי, מה עומד מאחורי איבוד העשתונות הלזה, ואפתח בנימה אישית...

את "חטאיי" אני מזכיר, שכן גם אני זכיתי להמנות על אותם **"אינשי דלא מעלי"** שציננתם במכתבכם, אמנם בעברי מעולם לא הייתי מאמין שתהיה לי שייכות לכאלו עניינים, עד ש...

בתור אברך צעיר, ניסיתי לתומי לעמוד על יסודי ההלכה בנידון הפאה הנכרית, רציתי סה"כ להבין את הגדרים, מה לכתחילה, מה דיעבד, ובכלל את עיקרי ההלכה כנלמד מהמקורות.

ואמנם מחד נפגשתי עם לא מעט ת"ח שלמרות עסק הביש הלזה לא נטו מהאמת (על אף שלא תמיד הצליחו בפועל לתקן את המצב בביתם), אך מאידך הגעתי גם לשירות עם כאלו ואחרים, ת"ח, יראי ה', עדיני נפש, מקפידים קלה כבחמורה, שתוך כדי המו"מ בנידון, פתאום החלו להשתלח בחמת זעם תוך גיבוב דברים לא ברורים על אמונת חכמים, והליכה בדרך רבותינו ושאר מילים גבוהות חסרות כל משמעות, וכמובן... בלי לענות לשום שאלה.

לאט לאט הבנתי – עליתי על מוקש! ההתפרצויות הללו הם לא תוצאה של קנאות דתית – שכן סה"כ רציתי ללבן הלכה, אלא יש כאן איזה נקודה כואבת ורגישה ביותר, ואחזור קצת אחורה בכדי להסביר.

בעבר – עת שלטה תנועת ה"השכלה" ברחובות, נפרצו גדרים הצניעות כליל, גם בקרב ציבור היראים¹⁶.

¹⁵ שכמבואר, זמרי בן סלוא בכדי להשתיק את הרוחות החל לזעוק כל מיני פלפולים (כגון הא דסנהדרין פב. תפשה בבלורית... זו אסורה או מותרת וכו', ודו"ק)

¹⁶ כאן המקום להרחיב בדבר מה שרבים לומדים את מנהגי הצניעות ממה שהיה נהוג בזמן נגע ההשכלה באירופה ומעתיקים הנהגות שהיו אצל נשות רבנים דאז, מבלי לדעת שהדור שם היה פרוץ ביותר מחמת רוחות ההשכלה וגזירות העכו"ם וז"ל **החפץ חיים** (מאיר עיני ישראל עמ' ק"י) וז"ל "בעונותינו הרבים, נפרץ הדבר מאד מאד, והיצר הרע מפתה את הנשים ללכת פרועות ראש, בלי שום כסוי". עכ"ל. וענין זה מובא **בערוך השולחן** (אורח חיים סי' ע"ה ס"ז) "ועתה בואו ונצווה על פרצות דורינו בעונותינו הרבים, שזה שנים רבות שנפרצו בנות ישראל בעון זה **והחלכות בגילוי הראש, וכל מה שצנעו על זה הוא לא לעור ולא לחועיל וכו'**". וענין זה מובא ב"**אפיקי מגנים**" סי' ע"ה בחלק הביאורים וז"ל "ועכשיו בעוה"ר נתפרץ מאד מדת הצניעות בנשים שהולכות בפרהסיא בפרועי ראש עד שא"ל למחות בהן **שבדאי לא ישמעו לנו**". עכ"ל. וכתב **חבן איש חי** (פרשת בא אות י"ב) "הנשים בערי אירופה **שדרכן לילך תמיד פרועי ראש וכו'**", וכן **המחש"מ מברואן** כתב (סי' קכו) "ולא אכחד כי מכמה שנים אינני רוצה בלכר ז' ברכות תחת החופה, **בגלל פרצת הנשים היוצאות פרועי ראש**" ע"כ. ועוד כתב בענין זה (ח"ד סי' קלח כ') "ואם כי היה ראוי לייחד בשביל זה מודעה מיוחדת באריכות דברים, אבל יען שידעתי שכבר נפרץ הגדר בגליל הזה ונתפשט מאוד, וכמעט אבדה כל תקוה בלבי **לחועיל**, לזאת ידי עצורות וכו'", וכן בספר **דברי בן שלמה** (להגביר ז' יעקובזון זצ"ל עמ' שו) "הייתי בעיר גדולה בלטיה, וביקרתי שם את הרב, ואשתו כיבדה אותי בכוס יין, ולא רציתי לשותות מפני שעה המגולה, והרב גער בי מאד, ואמר לי **שרבות מנשי רבני ליטא חולכות כן**". וכנ"ל בשם **חתון איש** (מתוך הספר "פאר הדור" ח"ג עמ' ר"ח) "רבינו הק' [החזו"א] נתן את הסכמתו לשידוך עם משפחה מיהודי ליטא, למרות שהאם לא סתתה את ראשה, ולא הסכים לשידוך במקרה דומה עם משפחה מיהודי הונגריה, אע"פ שהאם הבטיחה לכסות את שערותיה בעתיד, והסביר כי **אצל יהודי ליטא נפוצה קלקלה זו** [של גילוי הראש] **גם בקרב שומרי תורה ומצוות** ואילו יהודי מהונגריה שפרץ אותו גדר צניעות סימן שהוא מיקל ראש וגם בשאר גופי תורה" וכן בספר **"לעבדו בלבב שלם"** (תולדותיו של הגה"צ רבי זיידל אפשטיין זצ"ל עמ' 90) מסופר שכ"כ היה קשה אז לבני הישיבות למצוא שידוך שתסכים לכסות את ראשה (אפילו בפאה) עד ש"גדולי הדור וראשי הישיבות הנחו את התלמידים שכיון שאין ברירה **שלא יעשו מכך תנאי ויסיכמו להנשא עם אשה שתלך בגילוי ראש!**" וכן **במנחת שבת** סי' פ"ד סקכ"ח "פשטה המספחת בעוה"ר בין הרבה נשים שבזמננו **שאפילו ונחשאות חולכות פרועי ראש ר"ל**". וכן בשו"ת **"משיב שלום"** (סי' ל"ד. דפס בשנת תרצ"א) כתב וז"ל "בעוה"ר איז לנו שכן עלתה בימינו שגם נשאות נש"ו ר"ש בגלוי ובפרהסיא יוצאות בשוק פרועות לשמצה וכו', בקמיהם **שאפילו בנות הערלים לא חצופות כל כך**". וכן

תופעת ה"פרוע ראש" הפכה נחלת הכלל – והפאות הכעורות (שהיתה בהם הרבה פחות החטאת הרבים משער עצמו) הפכו פתרון בדיעבד לקמצוץ הצדקניות של אותה התקופה, וכלשון הגמ' בסוטה מח. "אמר רב יוסף זמרי גברי ועני נשי פריצותא זמרי נשי ועני גברי כאש בנעורת למאי נ"מ לבטולי הא מקמי הא", והיינו שפעמים עדיף לגדור פירצה חמורה ולהתעלם מהפירצה הקטנה ממנה.

עברו ימים, אפשר דרא, תופעת הפרוע ראש, נדחקה אל מחוץ למחנה, אולם הפאות הפכו מחטאות הרבה יותר מהשיער עצמו, ויחד עם זה הקולות על האיסור בדבר הלכו וגברו... רבים וטובים תקנו דרכם, אך אצל אחרים העסק איכשהו נדחק הצידה...

גם בעיית העיז' נוספה לכל העסק, ועוד מהציבור תקנו דרכם, אך עדיין...

בעיקר העסק הסתבך כאשר "הצרה של הפאות" כלשון הגרי"ש אלישיב ז"ל, הפכה בתוככי מוסדות החינוך ושאר מנחילי המסורת לעניין של "השקפה" ו"דרך רבותינו", וכנ"ל במכתביכם, מורות הסמינר נשות ראשי הישיבות ושאר נשים "חשובות", לא היה נח להם להשלים עם כך שיש להם מה לתקן, ובמקום זה בחרו בין במודע ובין שלא במודע פשוט לשנות את התורה לפי רוח הזמן, לקיים מה שנאמר "יד השרים והסגנים היתה במעל הזה ראשונה" (עזרא ט).

השיטה למעשה היא מאוד פשוטה – לא צריך אפילו לדעת פשט משנה או שו"ע בידון, פשוט מלהגים בליל של מילים מפוצצות, על "רבותינו", "מסורת", ו"עמל התורה בבית המדרש פניה, ובשימוש חכמים", גורמים לציבור תחושה שבעצם הוא לא מבין כלום, והכל זה עניינים רגישים מורכבים וסבוכים ולא כל הרוצה ליטול את השם יטול, ובולמים כל נסיון לעמוד על האמת בידון, ומי שלא מבין בכח, יבין בעוד יותר כח...

כמובן שאת כל השקר הזה חשוב לתבל בהרבה בוז לעג ורדיפה אחר המעוררים, למען יראו ויראו, בכל מיני ביטויים כגון – "אלו האנשים שמפרסמים על איסור הפאות אינם כך, הם מגלים למחצה לשליש ולרביע... והרי אנשים אלו אינם משומרי העיניים ושומרי הלב... שנראה בעליל שהכל מגמתי... על ידי אנשים עם אינטרס אחר לגמרי... מכיון שאינשי דלא מעלי... מטעים את הציבור מדרך הישר ואין רוח חכמים נוחה מזה... חוצפה ועזות פנים... ויש בהם הרבה שקרים והוצאת דברים מהקשרם... עסקנים שלא שימשו, כאלו שאינם ראויים להורות בביעתא בכותחא... ואיסור חמור לכל מי שעוסק בהפצת החומרים בעניינים אלו... הרי הוא פועל בעזות מצח וקלות ראש בהוראה שאחריתה מי יסורנה... כעבד מורד על אדוניו... וראוי לפרסם בציבור גנותם של העוסקים עם הרבים שלא כראוי."

וככה כדרכי רוסיה הקומוניסטית יוצרים מערכת השתקה ומחנק לכל מבקש אמת.

אמנם אצל חלק מהציבור הכניעה קונה שביתה, הם כבר הבינו שברוסיה עדיף לא לשאול שאלות... אולם כאשר קם לו אותו יהודי עקשן ומתחיל לעורר קצת תהיות – כאן – ממש כמו ברוסיה, הקרקע מתחילה לבעור תחת "מבקשי טובת העם" מנחילי עומק ההגות והמחשבה – ואזי הללו במקום לספק תשובות (שכאמור אינן בנמצא) פשוט הופכים בין רגע מהוגי דעות עמקנים, לחיות טרף בדמות אדם, ופשוט... מגלים לסיביר... משליכים לצינוק... או מאידך... מסלקים מהכולל ויוצאים ללינץ' חברתי – לדכא את אנשי המחותרת וה"סבוטאז" המחבלים בטובת העם...

כתב הגאון רבי רפאל זילבער זצ"ל, אב"ד פריימאן, בספרו "מרפא לנפש" (חלק ב' סי' כ"ח. נדפס בשנת תש"י) "ובזמנינו זה פשתה המספחת בעוה"ר שגם הרבה מיראים מקילים בגילוי שער באשה דהוה איסור דאורייתא ומופרש בוזהר עונש חמור ומר ולא שמים על לב השם ירחם וכו'", וב"משפטי עוזיאל" (ח"ט ס"ל) מובאת שאלה בזה"ל "דין בהבלעזר קלויז בעיר ליכטשוב שלא יתפלל לפי העמוד איש אשר אשתו נושאת אפילו פאה נכרית (שייטעל) רק בשטרנטיכל או מטפחת וזכר חשנים לא היה מי שיתפלל לפני העמוד יען שרוב נשי עירנו הלכו כבר בשערותיהם ומיעוט שבמיעוט נושאים שייטלים וכו'", והבאים ללמוד מושגי צניעות ממעשי אותו הדור אינם אלא עוקרי הדת ומהרסיה במה שבאים להחדיר תנהגות של שיבוש לתוככי ישראל במסווה של "מסורת" רח"ל.

כן! כבוד הרב – זה הרבה יותר קל להשתלח באברך משי, לבזותו ברבים כעוקר הדת וההלכה, להשאיר אותו בלי מלגה, מאשר להודות על האמת בכל הנוגע לחורבן הפאות.

אגב – נראה שכאן המקום להזכיר, שפירסומים שהיו אמורים לצאת בעיתונות בעירכם רחובות, בעניין דברי גדולי ישראל שנמסרו לנו מרבותינו בצניעות וקדושה בעניין איסור הפאות – נחשמו על ידכם!!! אתם שראיתם לחנך את צאן מרעיתכם בהוראה שאחריתה מי ישרנה והיינו שיסודי ההלכה והפסק התלויים בפירסום בעיתונות, רח"ל!!! – אתם בעצמכם דאגתם לצנזורה בנידון, ובמקביל גם יד ימינכם הרב צבי שוורץ – הוא זה שדאג לאסור לאברכים לעסוק בסוגיית הפאה הנכרית בכולל שלו מכל וכל, בכדי למנוע כל "נעל התורה בבית המדרש פנימה ובשימוש חכמים" שחלילה לא יגיעו אל האמת.

בהזדמנות זו אספר לכבודו, שבאשר לעוסקים במלאכת שמים לעורר הרבים על מכשול הפאות הנורא, אשר אותם חירפתם בשם רע ובגינויים מגניזים שונים, איתם נראה שסוף דבר עשיתם חסד גדול בעל כרחכם, שכן בתור אחד מאותם "אינשי דלא מעלי" אני יכול לגלות לכבודו ששום פעילות במסע החסברה על מכשול הפאה אינה תועלתית כמו עת רואים ההמון את אחד מהיושבי על מדין מאבד את עשתונותיו, ומתחיל להשתולל כאחד הירקים.

כולם הרי יודעים "דברי חכמים בנחת נשמעים", וההמון לא פעם טועים לחשוב, כביכול הצד שכנגד מסתמא בדק ובירר וליבן, ואחר **עמל התורה בבית המדרש פנימה ובשימוש חכמים**, הסיק מה שהסיק וכו'... אך כאשר מרבה ה' חסדו עמנו, מזכה הוא אותנו באחד מרבני הקאסטם שיתפרץ ברבים, ויפיץ את מרכולתו לעיני כל, ואז סוף סוף זוכים כולם לראות שאין כאן לא עמל¹⁷ ולא תורה, לא יגיעה ולא חיפוש אמת, – אלא סך הכל כנופיית **אינשי דלא מעלי... שהכל מגמתי... מטעים את הציבור מדרך הישר**.¹⁸ בעזות מצח וקלות ראש בהוראה שאחריתה מי ישרנה... כעבד מורד על אדוניו. הדברים חמורים מאד.

וראוי לפרסם בציבור גנותם של העוסקים עם הרבים שלא כראוי!

על החתום, אחד מידידי הרה"צ ר' --- הי"ו

f34092@gmail.com 0534159447

¹⁷ וכמה הולמים דברי רש"י הקדוש לנעשה על ידכם בפרשיה דנן, דכתב רש"י (בחקתי י"ד ט"ו) וז"ל ד"ה ואם לא תשמעו לי – להיות עמלים בתורה כר' הרי שבע עבירות – לא למד, ולא עשה, מואם באחרים העושים, שונא את החכמים, מונע את האחרים, כופר במצות, כופר בעיקר. עכ"ל. ועיין לעיל בהשתלשלות הדברים אין הדברים מפורטים בנידון דידן אחד לאחד, והדברים מבהילים!!

¹⁸ ואיתא בביאור הלכה סי' א: ולא יתבייש וכו' - עיין במ"ב בשם הב"י. (דכתב ולא יבוש מפני ב"א המלעיגים עליו כו'. ועכ"פ לא יתקוטט עמהם כו' ב"י) וז"ל דע דב"י לא איירי כ"א במצוה שהוא עושה לעצמו ובני אדם מלעיגים עליו אז בודאי אין לו לחוש כלל ללעגם ולא יתקוטט עמהם אבל אם הוא עומד במקום שיש אפיקורסים המתקוממים על התורה ורוצים לעשות איזה תקנות בעניני העיר ועי"ז יעבירו את העם מרצון ויפתח בשלום ולא נשמעו דבריו בכגון זה לא דיבר חב"י מאומה ומצוה לשנאתם ולהתקוטט עמהם ולהפר עצתם בכל מה שיוכל ודומה"ה אמר חלא משנאי ד' אשנא ובתקוממין אתקוטט תכלית שנהא שנאתים וגו'.

וכן הוא במסילת ישרים פרק יט: הענף הג' הוא הקנאה, שיחיה האדם מקנא לשם קדשו, שונא את משנאיו ומשתדל להכניעם במה שיוכל, כדי שתהיה עבודתו ית' נעשית וכבודו מתרבה, והוא מ"ש דוד ע"ה (תהלים קל"ט): חלא משנאי ח' אשנא ובתקוממין אתקוטט תכלית שנהא שנאתים וגו'. ואליהו אמר (מלכים א' י"ט): קנא קנאתי לה' צבאות וגו', וכבר ראינו למה זכה בעבור קנאותו לאלהיו, כמאמר הכתוב (במדבר כ"ה): תחת אשר קנא לאלהיו ויכפר על בני ישראל, וכבר הפליג חז"ל (שבת נ"ה): לדבר במי שיש בידו למחות ואינו מוחה, וגזרו דינו ליתפס בעון החוטאים עצמו. ובמדרש איכה אמרו חז"ל שירה כאילים, מה אילים הללו בשעת שרב הופכים פניהם אלו תחת אלו - כך חז"ל גדולי ישראל רואים דבר עבירה והופכים פניהם ממנו. אמר לו הקדוש ברוך הוא תבא השעה ואני אעשה להם כן, וזה פשוט כי מי שאוהב את חבריו אי אפשר לו לסבול שיראה מכים את חבריו או מחריפים אותו ובודאי שיצא לעזרתו - גם מי שאוהב שמו יתברך לא יוכל לסבול ולראות שיהללו אותו חז"ל ושיעברו על מצותיו, והוא מה שאמר שלמה (משלי כ"ה): עוזב תורה יהללו רשע ושומרי תורה יתגורו בם, כי אותם שמהללים רשע ברשעתו ולא יוכיחו על פניו מומו, הנה הם עוזבי התורה ומניחים אותה שתתחלל חז"ל, אי שומריה המתחזקים להחזיקה ודאי שיתגורו בם לא יוכלו להתאפק ולהחריש, ואמר הקדוש ברוך הוא אל איוב (איוב מ'): הפץ עברות אפך ראה כל נאה הכניעתו והדוך רשעים תחתם שמנם בעפר יחד פניהם חבוש בשמון, כי זהו תוקף האהבה שיוכל להראות מי שאוהב את בוראו באמת, ואומר (תהלים צ"ז): אוהבי ה' שנוא רע.

סוף דבר

דברי קונטרס זה נכתבו מתוך צער גדול, וכאב על המכשול במחנינו, אמנם נעשה בחיבור זה שימוש לא מעט בלשון הלצה, אך אין זה אלא בכדי לפתוח את הלב בנושא, ולחדד את העיוות המתחולל במחנינו בניהול חמור זה.

סוף דבר חובת כל יהודי להשתדל ביהדותו ולברר רצון ה' בדבר הדק היטב, ולידע הדרך לילך בה.

הדואגים לטובה הנצחית של נפשם ומשפחתם יכולים להזמין חומר איכותי ומגוון בנושא, בדוא"ל f34092@gmail.com, או להאזין בקווי המידע האלו:

קו מידע בניהול תקרובת ע"ז בפאות 0747962328

קו "בראש ובראשונה" בניהול מצוות כיסוי הראש - קו לגברים - 026643292

קו לנשים - 029945047

נ.ב.

הבהרה חשובה - מאחר ולאור הדברים נראה, שבעקבות פרסום קונטרס זה, כבוד תורתו הרמה יראה "להסביר" את עמדתו **ביתר שאת** להרה"צ ר' --- הי"ו, ובודאי ובודאי שהכל יהיה "אך ורק" בדרכים **שנמסרו לנו מרבותינו בצניעות וקדושה** וד"ל. על כן ראינו להבהיר, שקונטרס זה נכתב על ידינו ודעתינו **בלבד**, אחר **עמל התורה בבית המדרש פנימה, ובשימוש חכמים**.

לפניכם חלק מהמכתבים שנתפרסמו, ככתבם וכלשונם

בס"ד

ימי השוברים תש"פ

הננו לשוב ולהודיע בזאת, כי דעת הכרעת גדולי הפוסקים, הרמ"א המג"א והגר"א, והפוסק האחרון רבינו ה'משנה ברורה' וכן היא הוראת מרן ה'חזון איש' ופוסקי זמננו צווק"ל ויבלחט"א, להתיר לכתחילה לאשה לצאת בפאה נכרית. וההולכים לאורם יכולים לנהוג כן ללא פקפוק.

וכמובן חובה שיהיה בגדרי הצניעות כפי הכללים שנקבעו ע"י בי"ד "משמר התורה".

וידע הציבור, שאין הכרעת ההלכה בכח התעמולה ושלטי חוצות, אלא בעמלה של תורה בבית המדרש פנימה ובשימוש חכמים, ועל כל אחד ואחד לשאול את רבו את הדרך ילך בה, ולא יעשה דין לעצמו.

ואין רוח חכמים נוחה מהתעמולה והכינוסים הנעשים לאחרונה במקומינו לאסור את המותר, ולהטיל דופי בציבור היראים. וכבר נאמר בוידוי של רבינו ניסים גאון "את אשר התרת אסרתי וכו' כעבד מורד על אדוניו".

י"א אדר ב' תשע"ט
הודעה חשובה

י"א אדר ב' תשע"ט

הודעה חשובה

מכיון שאינשי דלא מעלי מארגני הכינוסים נגד הפאות ממשיכים בדרכם הנלוזה ומארגנים כינוסים נוספים בהסואה תחת כל מיני שמות אחרים

הננו לשוב ולהזהיר

כי הכינוס הנועד להתקיים הערב בביה"כ "אשל אברהם"

הוא כינוס שאין דעת חכמים נוחה הימנו

ואין להשתתף שם

קראתי את מכתבך וראיתי שאתה נעמד שם על שתי נקודות: שיער ע"ז שיש חשש שהשיער הוא מהודו, וכן על עצם חבישת הפאה. והנה לפי מה שאני רואה בכל מודעות הרחוב שהם מקשרים זה בזה, ודאי כוונתם לדבר השני שהם רוצים בכך בכל דרך שהיא להכניס לאנשים שפאה אסורה וזה אינו שהרי המ"ב סיים שמותר, וכן מנהג כל היהודים שומרי תורה שהתירו. אמנם יש מחמירים ומהדרים כאנשי קהילות הקודש בירושלים שם באמת מכסים את הראש בהידור ללא כל היתר, לא יוצאות שערות מהכיסוי חס ושלוש ולא מגלים את השערות בבית, אבל אלו האנשים שמפרסמים על איסור הפאות אינם כך, הם מגלים למחצה לשליש ולרביע, ואותו רב שאסר להם את הפאה התיר להם הוצאת שערות והליכה בבית ללא כיסוי ראש, וזה כנגד הזהר הקדוש שהביאו הפוסקים בסי' ע"ה שכותב דברים חמורים על אשה שרואים לה שערות, והרי אנשים אלו אינם משומרי העיניים ושומרי הלב ונשותיהם נוהגות ברכב שזה פרצה חמורה בצניעות, ועוד, וכל מלחמת בפאה כנגד המנהג שנהגו מאות שנים והם רק מנסים לתפוס טרמפ על החששות של שער מהודו.

ובעיקר החשש של השערות מהודו אין להביא שום ראיה ממודעות הרחוב וכדו' ולא מצאנו רבנים חרדים שכתבו מפורש, ואפילו שהרב ש. רוזנברג חתם להם וכן עוד רבנים, לא חתמו להם על דעת שיפרסמו הדברים במודעות רחוב - שאין זה המקום להתריע על איסורים, וכמו שאנו רואים שעל איסור הליכה בבגדים לא צנועים, ועל מכשירים מכשילים כגון אינטרנט וכדו', מפרסמים בעיתונות החרדית בכל מקום ומקום ובכל אפשרות, אבל על השיער מהודו לא מפרסמים. ואמנם היו שנים שאסרו, ואז הרבה משומרי התורה נזהרו, אבל אח"כ כנראה הוברר שאינו כה חמור שהרי אומרים משום הר"ר חיים גריינמן שאינו אסור, וכן הר"ר דוב לנדו צידד להתיר, וכן בפאות יקרות אומרים שאין חשש, וכן בזולות מאוד אין חשש, ואני לא אכנס לזה, רק כיון שאין הרבנים יוצאים על זה בריש גלי, ועל שאר המכשולות יוצאים ועוד ועוד, נראה מזה שאין האיסור ודאי ויש צדדים להתיר, ולכן אין אני מחויב להתריע יותר משאר הרבנים, ביחוד כשאין האיסור ודאי, ומי שרוצה לחשוש תע"ב.

ולענ"ד עיצה טובה עליך לשקוד על התלמוד כמו ששקדת בעבר ולהתעלות מעלה ביר"ש ובמדות, ולא להגרר אחר מודעות רחוב וכיתובים שנראה בעליל שהכל מגמתי להנחיל את פסקי הרב שלהם לציבור שלא קבלו אותו ולא סומכים כלל על שום פסק שלו, ואני תפילה שתשוב לשקוד על התורה והעבודה ושאר אברכי הכולל, ולא להגרר אחרי כל הכתובים על ידי אנשים עם אינטרס אחר לגמרי, וכן עוד עניינים שרצוי שתחזור לימים מקדם.

כל זה אני כותב לך בידידות ואהבה, ואין זה לקנטר אלא לתועלת

אברהם יצחק הכהן רובין

נא לא להעביר מכתב זה שאין לי פנאי וכח לענות, ורק לך לקחתי זמן לכתוב ותו לא, ועוד טעמים שאין להעביר לאחרים

הדברים היו לעיני מורינו הרב שליט"א ואמר שהם נכונים

בסדר, איר ב' תשע"ט

לכבוד

מארגני הכינוס במוצאי שבת פר' ויקהל

כאן ברחובות (כאולם המתנים)

ברצוננו להתריע ולהזהיר נגד הפעילות הנעשית לאחרונה בקרב הציבור, אם זה בהפצת פליירים או חוברות שונות, באימצולה של חזיון או פסקי הלכה שונים, שמטרתם לשכנע את הציבור כנגד מנהג הרבה קהילות ישראל שנהגו ללבוש פאות, לנהגים כן בקודש ע"פ גדולי ישראל מורי דרכנו וצוקל ושיבליהם אשר מפיהם אנו חייב שהורר כן לכתחילה.

פעילות זו כשלעצמה היא הוצפה ועזות פנים, ליטול עמדת חזון הצניעות ולהשתמש בכתבי פלסטר הטלאים שקרים והבלותות, וכאילו באים לחזק גברי הצניעות, ולדאוג לשורות ולהירות מאיסורי תורה. ומלבד שהדברים כשלעצמם אינם נכונים ויש בהם הרבה שקרים והוצאת דברים מהקשרם. ובלי להתיחס ענינית לדברים, באשר עצם החתעסקות של עסקנים שלא שימשו, כאלו שאינם ראויים להורות בביעתא בכותהא ודאי שלא בעניני יו"ד והוראה, ועל אחת כמה וכמה שאינם ראויים לקבוע לציבור את הדף בענינים העומדים ברומי של עולם, שנמסרו לנו מרבתינו בצניעות וקדרשה, ולא כל הרוצה ליטול את השם יטול.

ואף שבודאי יש הרבה מה לחזק בעניני הצניעות, ואף בצורת הפאות יש מה לשפר שיהיו אך ורק כפי הכללים שנקבעו, אבל הדברים צריכים להיות בשאלת מורי ההוראה כיצד יש לפעול, ובשיקול דעתם ואחריותם של הרבנים הממונים על הציבור ע"פ גדולי הדור, שלפעמים שמדברים על נושא אחד שאינו מוסכם על דעת הפוסקים, ואדרכא מורי ההוראה מתירים ומורים כן לכתחילה, ואף מינו על כך גדולי הדור אנשים ת"ח מובהקים ויראי א' לבית דין למשמרת הקודש, והדברים הצריכים חזוק באמת נדחקים לשוליים כפי דעתם. ואף אין רוח חכמים נוהה מדרכם, בהפצת מודעות רחוב וכתבי פלסטר שאינם מועילות כלל.

וחננו לשוב להזהיר על כלל הפעילות הזו, כי חזיון אין כאן, ואף צניעות אין כאן, אבל יש כאן פריצת גדר המורה בעניני הצניעות, ואיסור חמור לכל מי שעוסק בהפצת החומרים בענינים אלו, בלי רשות מפורשת ממורה הוראה מובהק לבני קהילתו שמומחה לכך ע"פ גדולי הדור שליט"א, הרי הוא פועל בעזות מצח וקלות ראש בהוראה שאחריתה מן ישרונה.

הדברים חמורים מאוד, וראוי לפרסם בציבור גנותם של העוסקים עם הרבים שלא כראוי!

הדברים חמורים מאוד,

וראוי לפרסם בציבור גנותם

של העוסקים עם חרבים שלא כראוי!

מתוך אחד המכתבים שפורסמו על דבר פרשיה חמורה זו